

MR. EDM. JASUNAS
3704 W. 70th Pl.
CHICAGO, ILL. 60629

Lietuvos
nacionalinė
M. Mazvydo
biblioteka

DARBININKAS

Vol. LIX Nr. 7,
Vasaris - February 15, 1974

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

15 centų

Savaitės įvykiai
Vasario 5-12

VASARIO 16-ĄJĄ ŽVILGSNIS I DABARTIES ĮVYKIUS LIETUVOJE

Vasario 16-ąją žvilgsnis į dabarties įvykius Lietuvoje, apie kuriuos prašneko amerikiečių spauda

Chicago Tribune (gauta D.T. deka) vasario 2 paskelbė AP žinią, kad slaptoji policija Lietuvoje ėmėsi masinių kratų butuose, įstaigose, bažnyčiose susekti disidentams, kurie leidžia nelegalius spaudinius ir organizuoja protestus.

Disidentai Maskvoje tvirtina, kad KGB pasiuntė į Lietuvą du specialistus vadovauti saugumo akcijai, kuri palaužtų lietuvių veiklą.

Policijos siuntimas aprašytas Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 7 ir 8 nr., kurie pasiekė Vakarų korespondentus Maskvoje.

Toliau AP informuoja iš Kronikos apie augančią vienybę tarp tautinių ir religinių aktyvistų Baltijos respublikoje. Abi grupės laiko sovietinę valdžią savo problemų šaltiniu.

Pranešama — rašo AP—, kad Kroniką išplitusi visame krašte; kad pogrindyje spausdinamos maldaknygės, organi-

zuojami masiniai kolektyviniai protestai vyriausybei.

Kronika, išsilaikiusi dvejus metus KGB nesusekta, informuoja apie daugybę religinio ir pilietinio persekiojimo faktų.

Po Sniečkaus mirties laukia pagriežtėjimo

The Sun sausio 24 paskelbė savo korespondento Michael Parks pranešimą iš Maskvos, kad Kremlius įsakęs imtis priemonių prieš ekonominę stagnaciją Lietuvoje. Manoma, kad tos priemonės bus pagriežtintos po Lietuvos kompartijos pirmojo sekretoriaus Sniečkaus mirties. Artimiausiais mėnesiais numatomi asmenų pakeitimai partijoje ir vyriausybėje. Esą Sniečkus buvo laikomas kliūtis tom Kremliaus priemonėm. Buve gandų, kad Sniečkus, jei ne jo mirtis, būtų turėjęs būti pakeistas jaunesniu. Iš Vilniaus buvo žinių, kad dalis jo šalininkų jau buvo pakeisti atsiųstais iš Maskvos.

„Lietuva — rašo Parks — yra Kremlui ypatingai opi sritis dėl išplitusių antisovietinių ir antirusiškų nuotaikų, dėl giliai šak-

nis įleidusios katalikybės.“

Kremliaus rengiami smūgiai Lietuvai palies ne tik ūkį, bet „mėgins palaužti lietuvių psichologinį atsparumą, padaryti jį mažiau individualistą, mažiau religingą, daugiau komunistinės formos“.

Parks priminė antrojo sekretoriaus V. I. Karazovo, ruso, priekaištus partijos vadovybei. Tie priekaištai buvę taikomi Sniečkui, kuris buvęs „tarp lietuvių populiarius labiausiai dėl nepriklausomybės nuo Maskvos. Kremlius jį laikė atakliu ir nekooperuojančiu“.

Suminėjęs Suslovo kelionę ir kalbas, Parks toliau informuoja apie saugumo veiksmus. Esą policija ir saugumas ėmėsi apklausti įtartus „nacionalistus“ ir eilę jų suėmė.

„Saugumo pareigūnai taip pat mėgina atsekti rašomasias mašinėles ir multiplikavimo priemones bei popierį nacionalistų gaminamiems pogrindyje politiniams ir religiniams leidiniams. Lietuviai disidentai praneša taip pat, kad sustiprinta kontrolė telefoniniam pasikalbėjimui tarp Lietuvos miestų ir Sovietų Sąjungos kitų dalių“.

Kultūros Židinio dedikacijos garbės prezidiumas. Iš k.: dr. J. Kazickas, plk. J. Šlepetys, prel. J. Balkūnas, P.A., J. Gaila, vysk. V. Brizgys, vysk. F. Mugavero, provincijolas tėv. J. Gailiusis, OFM, Lietuvos gen. konsulas A. Šimutis, kun. J. Borevičius, SJ, V. Abraitis, tėv. P. Baltakis, OFM, E. Mickeliūnienė.

PAREMKIME DARBUS TAUTOS LABUI

Mieli Lietuviai,

Minint Vasario 16-tąją, neprasmingi būtų minėjimai ir juose tarti žodžiai, jei jų nelydėtų darbai. Pastangos už Lietuvos laisvę visiems mums yra būtinos. Šiuo norime atkreipti Jūsų dėmesį į JAV Lietuvių Bendruomenės darbus laisvinimo srityje perėjus, t. y., 1973 metais. Niekieno darbų nedublikavome — darėme, ko kiti nedarė. Džiaugiamės, kad mūsų pastan-

gų vaisiais galėjo pasinaudoti ir kiti. Jau treji metai iš eilės išleidžiame anglų kalba leidinį apie žmogaus teisių varžymus pavergtose Lietuvoje, kuriuo naudojasi mūsų diplomatai, kiti veiksniai ir įvairios organizacijos. Perna šis leidinys JAV LB lešomis buvo išleistas ispanų kalba Pietų Amerikos kraštams ir Ispanijai. Šiomet pasirodys vokiečių kalba Vokietijos LB vardu. Prašomi talkininkavome VLIKui Helsinkyje Saugumo

konferencijoje, Radio Liberty

komitete. Valstybės departamente reaguota dėl JAV išleistuose žemėlapiuose Pabaltijo kraštų žymėjimo Sovietų Sąjungos dalimi, dėl JAV diplomatų oficialių vizitų pavergtose Lietuvoje, dėl San Francisco simfoninio orkestro gastrolių Vilniuje. Lankytasi įvairiose valdžios įstaigose: Simo Kudirkos Amerikos pilietybės įrodymo, Etninių grupių praeičiai tirti įstatymo, Helsinkyje areštuotų pabaltiečių atstovų ir kitais reikalais.

Įteikti išsamūs dokumentuoti memorandumai: prez. R. Nixon dėl tikinčiųjų teisių pažeidimo pavergtose Lietuvoje, Treasury Department sekretoriui D. Schulz dėl Sovietų Sąjungos imamų aukštų muitų už siuntinius į pavergtę Lietuvą, dr. H. Kissinger Europos saugumo konferencijos reikalu, JAV atstovui Jungtinėse Tautose kongr. R. N. Nix dėl žmogaus teisių pažeidimo pavergt. Lietuvoje.

Vasario 16-tosios ir Baisiojo Birželio minėjimų progomis kontaktuoti ir informacine me-

VALSTYBĖS SEKRETORIAUS LAIŠKAS LIETUVOS ATSTOVUI J. KAJECKUI DĖL VASARIO 16

Dear Mr. Charge d'Affaires,

On the occasion of the 56th anniversary of the proclamation of Lithuanian independence, I am pleased to extend to you and the Lithuanian people greetings and best wishes on behalf of the Government and people of the United States of America.

The efforts of the Lithuanian people to preserve their national heritage and to assert the right of self determination are well known throughout the world. Our country, which is fortunate to have many citizens of Lithuanian background, is specially recognizing the spirit and the aspirations of Lithuanian people.

Dr. Henry Kissinger,
Secretary of State

NEW YORKO GUBERNATORIAUS PROKLAMACIJA

In their homes, in the church and in their communities, Americans of Lithuanian descent on February sixteenth will observe the 56th anniversary of the independence of their native land.

Upwards of 50,000 Lithuanian-Americans residing in New York State will be among the celebrants on that occasion.

Lithuania is now a part of the Soviet Union, yet the spirit of freedom and independence which led to the establishment of the Republic of Lithuania on February 16, 1918, still burns fiercely in the hearts of Lithuanians throughout the free world.

Out of respect for freedom-loving Americans of Lithuanian origin, all New Yorkers are urged to join with them in observing their national holiday.

NOW, THEREFORE, I, Malcolm Wilson, Governor of the State of New York, do hereby proclaim February 16, 1974, as LITHUANIAN INDEPENDENCE DAY

in New York State.

L.B. ATSTOVAI PAS VICEPREZIDENTĄ

Lietuvių Bendruomenės delegacija vasario 11 buvo priimta JAV viceprezidento Fordo. Pusulvėnį trukusioj audiencijoj delegacijos nariai Juozas Gaila, Aušra Zerr, dr. Antanas Novasitis, Rimas Česonis, Algimantas Gečys ir Algimantas Gureckas įteikė viceprezidentui memorandumą, kuriame palietė eilę klausimų. Padėkoti už tebetęsią Lietuvos inkorporacijos nepripažinimą. Išreikštas pageidavimas, kad tai būtų atžymima ir žemėlapiuose, išleidžia-

muose JAV oficialių įstaigų. Tartasi Radio Liberty ir Radio Free Europe lietuviškų transliacijų reikalu bei Simo Kudirkos išlaisvinimo galimybe. Prisiminta taip pat ir religijos persekiojimas Lietuvoj. Ta pačia proga viceprezidentui Fordui buvo įteikta dviejų pėdų aukščio drožinys — lietuviška koplytėlė ir Lietuvių Fondo išleistas Mindaugo medalis. Ši audiencija buvo suteikta Vasario 16-tosios šventės proga.

SENATE LIETUVOS MINĖJIMĄ PRADĖJO SEN. PERCY

Ketvirtadienį, vasario 7 d., JAV senate buvo minima Lietuvos nepriklausomybė. Kalbą pasakė senatorius Charles Percy primindamas, kad šiemet sueina 56 metai nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo. Pabrėžė, kad Lietuva tvarkėsi pagal demokratinę konstituciją ir pasiekė daug laimėjimų. Deja, 1940 m. ji buvo Sovietų okupuota. Mes negalime užmiršti Lietuvos laisvės. Pažymėjo, kad lietuviai yra nepalaužiamos dvasios. Priminė, kad vasario 1 d. išleisti rezoliuciją dėl Kudirkos išlaisvinimo. Ją drauge pasirašė senatoriai Philip A. Hart, Hubert Humphrey, Henry M. Jackson ir Adlai Stevenson III. Atstovų rūmuose tokią pat rezoliuciją įnešė kongresmanas Robert P. Hanrahan su 50 kitų atstovų. Senatorius Percy prašė rezoliuciją dėl Kudirkos perteikti JAV atstovui prie Jungtinių

Tautų, kad ją persiųstų žmogaus teisių komisijai. Senatorius Percy pabrėžė didelį lietuvių įnašą į šio krašto gyvenimą. Yra žinių, kad senatorius Percy Washingtono ir Paryžiuje turėjo ilgus pasikalbėjimus Kudirkos reikalu su aukštaisiais Sovietų pareigūnais.

Lietuvos nepriklausomybės minėjime senato posėdyje dalyvavo iš Lietuvos atstovybės dr. S. Bačkis ir Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas dr. Kazys Bobelis, informacijos direktorius kun. dr. Juozas Prunskis, valdybos narys Eugenijus Smilgys ir ALT atstovas Washingtono dr. Jonas Genys.

Senatorius Percy asmeniškai priėmė ALT delegaciją. Dr. Bobelis senatoriui Percy priminė, kad Kudirkos motina gimusi Amerikoje, ir senatorius pažadėjo įnešti atitinkamą pataisą savo rašte. Taip pat dr. Bobelis priminė apie padidėjusius tikinčiųjų persekiojimus ir areštus Lietuvoje. Senatoriui Percy buvo įteikta slapta Lietuvoje leidžiamos katalikų kronikos anglų kalba knyga.

Dr. Bobelis ir dr. Genys turėjo lietuvių reikalais pasikalbėjimą valstybės departamente, taip pat su kongresmanu Edward J. Derwinski ir su Turkijos ambasada dėl Brazinskų. Eugenijus Smilgys ir kun. Juozas Prunskis Lietuvos ir Kudirkos reikalais aplankė senatorių Henry M. Jackson ir kongresmaną Frank Annunzio. Dr. Bobelis, dr. Genys ir kun. Prunskis vakare dalyvavo Joint Baltic American komiteto posėdyje. Komiteto vadovavimą nuo šių metų perima lietuviai. Naujuoju komiteto pirmininku lietuvių delegacija parinko dr. Genį.

Atstovų rūmuose Vasario 16-tos minėjimas bus kovo 5 d. ALT Informacija

PRADĖTOS DEDIKACIJOS IŠKILMĖS

Kultūros Židinio dedikacijos iškilmės pradėtos vasario 9, šeštadienį, penktosios dailės parodos atidarymu. Sekmadienį buvo pati dedikacija, iškilmingos pamaldos, dedikacijos aktas, koncertas. Šį savaitgalį bus Darbininko redakcijos šventė, sekmadienį — Lietuvos nepriklausomybės minėjimas, o po to 8 v.v. parodos uždarymas.

Penktosios parodos atidarymas
Tradicinė dailės paroda, šiemet jau penktoji, skirta atžy-

mėti Lietuvos nepriklausomybės šventę, surengta Kultūros Židinyje. Paroda užima didžiąją salę, pirmojo aukšto salę ir posėdžių menę. Dalyvauja 43 dailininkai, išstatyta 109 kūriniai.

Paroda atidaryta vasario 9, šeštadienį, 7 v.v. Į garbės prezidiumą pakviesta vysk. V. Brizgys, Lietuvos gen. konsulas A. Šimutis, pranciškonų provincijolas Tėv. Jurgis Gailiusis, Kunigų Vienybės valdybos narys kun. Vytautas Pikturna, dailinin-

kai Jonas Rūtenis, Česlovas Janušas ir Paulius Jurkus.

Iškilmės kalba pradėjo LB apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Programos vedėju pakviestas Jonas Rūtenis.

Parodą atidarė sveikinimo žodžiu Lietuvos gen. konsulas A. Šimutis. Sveikinimo kalbą pasakė ir Tėv. Jurgis Gailiusis.

Paulius Jurkus apžvelgė visas penkias parodas, kiek jose dalyvavo dailininkų, kiek buvo išstatyta darbų.

(nukelta į 9 psl.)

NAUJOS ŠVIESOS PLUOŠTAS Į 1939-41 METŲ BALTIJOS VALSTYBIŲ LIKIMĄ: REPATRIACIJOS IŠ ESTIJOS IR LATVIJOS DOKUMENTAI

2

Kaip repatriacija buvo suprantama?

Repatriacijos idėja buvo gyva nacionalsocializmo rasinėje teorijoje. Pagal tą teoriją visi vokiečiai turėjo būti sutelkti draugėn. Palikti juos numatyta tik tose valstybėse, kurias Vokietija tikėjosi galėsianti paversti savo "Lebensraumu".

Kai 1939 spalio 6 Hitleris pasisakė apie vokiškosios tautos dalies perkeldinimą iš Estijos ir Latvijos, tuoj pat Londono Times ir New York Times (spalio 9) žinią apie planuojamą perkeldinimą aiškino kaip rezultatą susitarimo tarp Ribbentropo ir Molotovo Maskvoje; aiškino kaip Vokietijos sutikimą, kad Baltijos valstybės daugiau Vokietijos neinteresuoja. Veltui Vokietijos informacija mėgino tokį aiškinimą atmesti; veltui tikino, kad tas perkeldinimas neturi nieko bendro su Maskvos sutartimi.

Ką iš repatriacijos laimėjo Vokietija?

Derybose su Estijos ir Latvijos vyriausybėmis Vokietija išsuderėjo sau naudingas ūkines sąlygas. Repatriantų turtas turėjo būti perimtas vokiečių "Treuhänderių" bendrovės. Maskva, davė įsakymą Baltijos valstybių vyriausybėms, kad repatriantų turtui nebūtų taikoma nacionalizacija.

Repatriaciją vykdė Himmlerio įstaigos (SS) pareigūnai. Repatriantus Vokietijoje apgyvendino pereinamuose lageriuose; paskirstė į tam tikras vietoves įsikurdinti; atlygino tam tikrą procentą už perimtą turtą.

Repatrijuojantieji turėjo atsisakyti turėtos pilietybės. Bet tai nereiškė, kad jie jau gauna Vokietijos pilietybę. Turėjo būti kiekvienas individualiai ištirtas, ar jis to vertas.

Iš Estijos ir Latvijos repatriacijos laimėjo Vokietija dvejopai: padidino savo darbo jėgos potencialą; pelnė iš repatriantų perimto turto apie 500 mil. markių, arba pagal to meto kursą apie 200 mil. dol.

Ką laimėjo repatriantai?

Su pirmą repatriacijos banga iš Estijos išvyko 14,400, arba 65 proc. vokiečių. Latvijoje buvo didesnė agitacija ir spaudimas už repatriaciją. Išvyko tad 52,200, arba 80 proc. Per pasakę papildomą repatriaciją 1941 iš Estijos išvyko dar 7,000, iš Latvijos 10,000. Bendras skaičius 84,000.

Formaliai tai buvo savanoriškas apsisprendimas vykti ar nevykti. Faktiškai žmonės buvo spaudžiami iš vienos pusės propagandos, iš kitos — sovietinio režimo baimės. Dėl to taiklus yra šios dokumentų knygos pavadinimas "Diktiert Option" — padiktuotas pasirinkimas.

Repatriantai išsigelbėjo nuo sovietinio naikinimo. Bet karo

metu, kaip knygoje teigiama, fronte ir nuo bombardavimo žuvo 15,200. Taigi iš 84,000 beliko 63,200.

Po karo didžioji jų dalis pasiliko Vokietijoje — apie 42,800, rytų Vokietijoje — 10,200, emigravo į JAV ir Kanadą 5,200, į Australiją 1,300, į Sovietus 800, į kitus kraštus 2,200.

Tai sausi skaičiai. Bet už tų skaičių slepiasi gyvųjų asmenų tragedijos, dviejų totalitinių režimų nekaltos aukos. Ir tų asmenų tragedijos dar nėra baigtos.

-0-

Knyga yra skirta repatriacijai iš Estijos ir Latvijos. Tačiau joje yra dokumentų ir iš Lietuvos repatriacijos (nuo 176 iki 187 imtinai, o toliau eilėje kitų dokumentų taip pat liečiama Lietuva).

Repatriacijos procedūra ta pati. Skiriasi tik laikas. Iš Lietuvos repatriacija vykdyta pasikiau. Mat buvo vilčių, kad Lietuva gali išlikti Vokietijos interesų sferoje.

Dokumentuose yra žinių ne tik apie repatriaciją, bet ir apie vokiečių įstaigų pažūras į vokiečių mažumą Lietuvoje, į santykių tarp Lietuvos bei Sovietų raidą. Tos žinios labiau domina nei pati repatriacijos technika.

Kiek iš Lietuvos buvo laukiama repatrijuojančių?

NSDAP pareigūnas prie užsienių ministerijos, pabuvojęs Kaune, pranešė 1939.X.19 savo viršininkam tokias žinias apie vokiečių padėtį Lietuvoje (176 dok.):

— Reicho piliečių Lietuvoje buvo 492 (Kaune 253, provincijoje 239). Taip pat Lietuvoje buvo 154 žydai, Vokietijos piliečiai. Kiek Lietuvoje save laiko vokiečiais ir norėtų repatrijuoti, tiksliai pasakyti nesą galima. Pasiuntinybė sako — 25,000; vokiečių grupės vadovybė sako — iki 40,000. Užsienių reikalų ministerijos kultūr-politinio skyriaus vedėjas (177 dok.) reicho piliečių mini Lietuvoje 500, Lietuvos vokiečių daugiausia esą 42,000. Tiesčiausiai jie gyvena Vokietijos pasieny — Tauragės, Šakių, Vilkaviškio, o taip pat Marijampolės ap. Bet niekur nesiekia 50 proc. Bendras tirštumas 3 proc. Vokietijos ūkio ministerijos rašte 1940.VIII.15 (193 dok.) laukiama repatrijuojančių 45-50,000.

— Vienintelė vokiečių organizacija, pranešinėjama toliau, yra "Kulturverband". Ji turėjo narių 1,000. Ryšium su repatriacijos galimybėmis narių skaičius padidėjo iki 3,000. Priežastis, kad tiek maža save laiko vokiečiais, pasiuntinybės aiškinimu, ta, kad nėra intelektualinio sluoksnio. Buvo duota stipendijų studijuojantiems Kauno universitete, tačiau jokio doro akademiko, tinkamo "Volkssturmui" nedavė. Kulturverband leidžia savaitines informacijas. Jų abonentių

2,000. Pranešėjas siūlė padvigubinti ar patrigubinti pranešimus, kad būtų daugiau paruošta repatriacijai.

Ar repatriacija iš Lietuvos aktuali?

Tas pats pranešėjas duoda Vokietijos atstovo (Zechlino) nuomonę. Esą tuo tarpu (vadinas, 1939 spalio 19) nei reicho nei Lietuvos vokiečių perkeldinimas neskubus. Po Lietuvos — Sovietų tarpusavio pagalbos sutarties žydų — komunistų sukeltos demonstracijos bendrai padėčiai nereikšmingos. Dabartinė padėtis tuo tarpu nesikeis, nes gerai parinkta ir gerai apmokytą policiją yra gatvėje padėties viešpats. Įžygiavus Sovietų kariuomenei — o to laukiama iki lapkričio 4 — pamažu prasidės keistis vyriausybės asmeninė sudėtis, ir tai baigsis sovietizacija — kada tai bus, tiksliai pasakyti sunku. Beveik panašios nuomonės esą ir karo attache, kuris betgi mano, kad sistemos pasikeitimo tenka laukti per pusę metų ar per metus.

Taip padėtį vertinant — sakoma pranešėjo — pasiuntinys nemato tiesioginės grėsmės nei reicho piliečiam nei Lietuvos vokiečiam bei jų turtui.

Vokietijos užsienių reikalų ministerija nusprendė, kad repatriacijos iš Lietuvos reikalas nėra degantis (178 dok.).

Kada repatriacija tapo degančiu reikalu?

Praėjo nuo anų raštų daugiau kaip pusė metų. 1940 birželio 15 Lietuvą užėmė Sovietų armija. Vokietijos pasiuntinys Zechlinas jau birželio 22 Berlyne surašė raportą apie padėtį. Esą "kai Sovietų kariuomenė jau žygiavo į Kauną, prezidentas Smetona ir krašto apsaugos ministras Musteikis prašė mane vizos, nes jų gyvybė esanti didžiausiam pavojui. Atsiklausti Berlyno jau nebuvo galima... Aš daviau Smetonai ir Musteikiui vizas, nes buvo pavojus, kad jie bus pastatyti prie sienos, ir tada anglų propaganda priskirs mum kaltę, o toliau — taip pat Smetonos pabėgimas politiškai turėtų būti Sovietams pageidaujamas propagandos tikslas... Kai kitą dieną patirta, kad Smetona perėjo per žalią sieną (vizos nepanaudodamas), aš tuojau pranešiau Tass korespondentui Kaune..." (180 dok.).

Zechlinas dabar vaizduoja tokią padėtį, kurioje Lietuvos nepriklausomybei atėjo galas ir kad dėl to reikia vokiečius repatrijuoti, nes jie bus laikomi šnipais. O ypačiai, kad repatrijuojamas bus stipriausias rusų įrodymas, jog Vokietija galutinai yra nesuinteresuota Lietuva.

Užsienių reikalų ministerija 1940 birželio 25 telegrama davė įsakymą ruošti repatriacijai iš Lietuvos (181 dok.).

O kaip su ta sritim iki Šešupės?

Nauji raštai jau matuojami dienom... Iš užsienių ministerijos 1940 liepos 11 Weizsacker telegrafavo šifruotai į Kauną pasiuntiniui Zechlinui (183 dok.), kad pasiuntiniui Maskvoje pavesta painformuoti Molotovą, jog Vokietijos vyriausybė ims derėtis su Lietuvos vyriausybe dėl repatriacijos. Bet joje telegramoje pažymėta: "Savaimė suprantama, perkeldinimo negali būti iš tos Lietuvos srities, kuri bus priskirta prie Vokietijos sienų išlyginimo sumetimais, pagal susitarimą Maskvoje 1939 rugsėjo mėn. Kaip laiskuose tarp Jūsų (Vokietijos pasiuntinio Schulenburg) ir Molotovo nusistatyta, mes pasilaukiame teisę nustatyti laiką, kada ta sritis turės būti priskirta."

Po poros dienų nuo tos telegramos Schulenburgas telegrafavo į Berlyną (184 dok.): esą Stalinas prašo numatyti sritį palikti prie Lietuvos. O Molotovas esą pridėjęs, kad vokiečiai iš Lietuvos ir šios srities gali būti bet kuriuo metu perkeldinti. Schulenburgas dar priduria savo nuomonę: "Gal būt, šis Sovietų noras gali būti panaudotas tam, kad Sovietai patenkintų mūsų ūkinius ir finansinius reikalavimus, liečiančius baltiškuosius vokiečius".

Tai buvo liepos 13, o jau liepos 22 Himmleris davė instrukciją repatriacijai vykdyti ir ją baigti iki žiemos pradžios (186 dok.).

Žinia, kad šis Himmlerio įsakymas iki nuskirto laiko nebuvo įvykdytas, kaip ir daugelis kitų Vokietijos didelių sumanymų.

-0-

Kiek lietuvių pasinaudojo šia repatriacija, tiksliai sunku pasakyti. Iš čia esamų dokumentų to nematyti. L. Enciklopedijoje sakoma, kad iš Lietuvos repatrijavę apie 40,000. Atsižvelgiant į minėtus dokumentuose Lietuvos vokiečių skaičius, atrodo, kad bent pusė to repatrijavusių skaičiaus buvo lietuvių tautybės žmonės, išsijokę išsigelbėjimo nuo teroro.

(Dietrich A. Loeber: Diktiert Option. Die Umsiedlung der Deutsch — Balten aus Estland und Lettland 1939-1941. Karl Wachholz Verlag, Neumuenster, 1972, 787 4-60 p., kaina 96 DM..)

Savaitės įvykiai

(atkelta iš 2 psl.)

Kinija paskelbė "kultūrinės revoliucijos" tęsinį. Pirmą tos revoliucijos banga buvo 1966-69. Dabar propaganda imta varyti prieš Lin Piao, kuris turėjo būti Mao Tsetungo įpėdinis, bet per anksti 1971 mėgino Mao nuverst. Propaganda taip pat prieš... Konfucijų, gyvenusį prieš pustrčio tūkstantio metų. Mat Lin Piao garbino Konfucijaus mokslą. Propaganda taip pat prieš Beethoveną, Schubertą, prieš Vakarų kultūrą.

Su Kuba galimas Amerikos artėjimas. Ten nuvyko kalbėtis Cyrus Eaton, 90 metų, didelis santykių su komunistais šalininkas. O Brežnevas pataręs Castro siekti su Amerika "atoslūgio". Tada sumažės Maskvai našta duoti Kubai po 1.5 mil. dol. kasdien.

Vatikanas atšaukė kardinolui Mindszenty Vengrijos primo titulą. To reikalavo Vengrijos valdžia. Vatikanas tikisi, kad už tai galės paskirti keletą vyskupų ir įvesti tikybos pamokas į mokyklas.

Nixono naujas pralaimėjimas Kongrese — vasario 5 filibusterio keliu atmestas Nixono siūlymas patvirtinti genocido konvenciją, kurios taip nori Sovietai ir jų šalininkai. Labiausiai pasipriešino sen. Ervin.

Vatikanas potvarkis dėl išpažinties palieka ir toliau asmeninę išpažintį. Tik ją papildė nauja butaforija: bendrom maldom, skaitymu iš biblijos, kambariu vietoj klausyklos; nauju vardu — atgailos, susitaikinimo aktu. Palikta vykdyti vietos vyskupų nuožūrai. Tariamoji reforma siekia individualinį aktą aptaisyti bendrumo akto papuošalais.

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N. Y. 11421. Suteikia garbingas laiduves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS, 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y. 11227 (2 blokai nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FURNAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviui pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211. ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakyms vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsiu artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsakykite ir įsiitinksite!

ALICE'S FLORIST SHOP, Lietuviškam rajone — Lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą. 107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

AMERICAN FABRICS. Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina, ypač siuntiniam į Lietuvą. (Polyester-Knits jardas \$2.50, Arnel Jersey jardas 89 c.) Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus. Monika Maccežinskaitė, sav. 55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas), Ridgewood, N.Y. 11227. Tel. 456-5046. (Traukinio stotis Wyckoff, autobusas Putnam.)

Lietuviško stiliaus paminklų sukūrimai ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey, ir Connecticut valstijose

**Fasolino
Memorials CO.**

**66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150**

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA
VYTIS**

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelių reikaluose:

LĖKTUVAI
VIESBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas
TRAUKINIAI

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)

GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS

Klaipėdos krašto prisijungimo prie Lietuvos minėjimo sausio 27 Congressional bažnyčioje rengėjai ir dalis svečių. Iš k. į d. V. Šventoraitis, kun. P. Dagsys, S. Velonskis, M. Gelžinis, J. Audėnas, J. Kumpikas, R. Brakas ir L. Virbickas. Nuotr. L. Tamošaitis

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

Editorial Office 827-1352.

Business Office 827-1351.

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūrą. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

1918 metai ir 1974 metai

Švęsdami 56-ąsias nepriklausomos Lietuvos atstatymo metines, minime su pagarba ano meto veikėjus, signatarus, savanorius. Jų daugumo jau ir vardai išdilę iš mūsų atminties. Bet jie tebėra mum artimi. Artimi tuo, kad mes esame atsidūrę jų rolėje — mes kovojame panašią kovą kaip jie — kovą nepriklausomos Lietuvos valstybės veikimui atstatyti.

Kovos tikslas tas pats, nors žmonės nauji. O gal ir tos kovos sąlygos naujos? Gal naujos ir priemonės? Ar mes turim daugiau optimizmo laimėti? Tie klausimai paskatina lyginti 1918 ir 1974 metus.

Sąlygos — tarptautinis klimatas — kovai dėl nepriklausomybės yra ir geresnės, yra ir blogesnės.

Geresnės, nes Lietuva anuo metu tarptautinėje plotmėje buvo nepažįstama. Reikėjo įrodinėti, kad lietuvių tauta tebėra gyva; kad ji verta būti nepriklausoma valstybė. Šiandien kiekvienas politikas tai žino. Vieni žino, kad Lietuva yra dar taip neseniai buvusi nepriklausoma valstybė; kiti žino, kad ji tebėra nepriklausoma tarptautinės teisės požiūriu.

Tačiau klimatas nepalankesnis kitais atžvilgiais. Viena, šios dienos politikai žino Lietuvos padėtį, bet jie norėtų jos nežinoti. Norėtų nežinoti, nes šandien labiau nei anuo metu valstybių santykius tvarko ne teisė, bet pragmatinis oportunizmas. Aiškiauariant, šandien pagerbiamas ne žmogus ir ne Tauta, bet Daiktas. Antra, 1918 metais Lietuva iškilo kaip feniksas iš pelenų abiem grobuoniškiem kaimynam nusiulpus. Dabar Lietuva yra to vieno sustiprėjusio imperialistinio grobuonio auka. Anuo metu tarptautinį klimatą įtaigojo prezidento Wilsono paskelbti tautų apsisprendimo punktai, ir Amerikos politika buvo priešin-

ga Rusijos bolševikiniam režimui. Šiandien įsigali politika, kuri siekia pavergti tautų šauksmus nutildyti ar tyloje nuskaudinti.

Kovojantieji už Lietuvos valstybės atstatymą tada ir dabar iš esmės labai panašūs. Lemiamasis kovos centras tada buvo ir dabar yra tauta pačioje Lietuvoje. Tačiau balsus kėlė dėl Lietuvos likimo ir išeivija — Rusijoje (Pėtrapilio seimas 1917), vakarų Europoje, o ypačiai Amerikos lietuvių. Jie visi ruošė palankų klimatą Lietuvos nepriklausomybei tarptautinėje arenoje.

Ano meto Amerikos lietuvių entuziazmas ir pasiaukojimas buvo toks, kad galėtum net suabejoti, ar šandieninė išeivija parodo tiek pasiaukojimo proporciją pagal savo išgales. Tebūsim priminta pora faktų. Amerikos lietuvių pastangom prezidentas Wilsonas paskelbė lietuvių dieną nukentėjusiems nuo karo (1916 lapkričio 1). Paskiau Lietuvos politiniam reikalui tik vienas katalikų suorganizuotas Tautos Fondas iki 1922 buvo išmokėjęs daugiau kaip pusę mil. dol. (O to meto doleris nebuvo taip pigiai gaunamas: pramonės darbininko metinis uždarbis 1918 buvo apie 1115 dol.).

Tiem, kurie dabar organizuoja peticijas, žinotina, kad Amerikos lietuvių surinko milijoną parašų (1921), kad paskatintų prezidentą Hardingą pripažinti nepriklausomą Lietuvą (ko nepadarė Wilsonas, tikėdamas nedaloma carų imperija).

Anuo metu Amerikos lietuvių veikėjų susiskaldymas gal buvo didesnis nei dabar. Susiskaldymas net dėl pačios nepriklausomybės Lietuvai. Socialistų veikėjas dr. P. Grigaitis tvirtino (1918), kad Lietuvai geriau dėtis prie Rusijos; o Naujienų dienraštis tikino, kad "tie žmo-

JAV LB Krašto valdyba sausio 21 turėjo antrą posėdį. Jame kalbėta apie atliktus ir atliekamus darbus.

Apie organizacinius reikalus pranešė vykd. vicepirmininkas **Balys Raugas**. Gruodžio 23 buvo išsiųstas visų apygardų valdybom aplinkraštis su klausimais apie apygardų ir jų ribose veikiančių apylinkių veiklą. Iki šiol jau yra gauta daug atsakymų, iš kurių, atrodo, bus galima susidaryti žymiai aiškesnį

nės, kurie už Lietuvos nepriklausomybę stoja, turės neužilgo savo obalsį mesti". Tačiau gera tai, kad ilgainiui stiprėjo patriotinė nepriklausomybės linija. Tie, kurie tarė anuos žodžius, ilgainiui virs kovotojais prieš sovietinės Rusijos imperializmą. Šiandieninė padėtis geresnė. Tik nuotrupos eina su Maskva. Daugumos pažiūros nesiskiria dėl reikalavimo Lietuvai nepriklausomybės. Skilimas reiškias neesminiais klausimais: dėl rivalizacijos, dėl vadovavimo ambicijų. Kai kada gal tai ir naudinga, nes kelia lenktyniavimo įtampą.

Tarp priemonių kovai dėl nepriklausomybės — tiesiog stebina, kaip ano meto veikėjai teisingai suprato informacijos — propagandos reikšmę. Jie steigė ar rėmė informacijos biurus (Šveicarijoje, Washingtone, New Yorke). Jie suprato, kad reikia tam profesionalų. Savų pakankamai neturėdami, jie angažavo specialistus nelietuvius (Carl Byoir sėkmingai organizavo Amerikoje propagandą už Lietuvos pripažinimą!).

1918 metų veikla neatsiejama nuo 1974. Anų metų paskelbtas aktas angažavo tautos valią drąsiam aukom. Iš to akto išaugo nepriklausoma valstybė. Ji tegyvavo vos 22 metus. Bet tie metai davė naują generaciją, kuri savo valstybinę gyvybę pareiškė nauju aktu — 1941 metų sukilimu. Iš šio naujo akto išaugo generacija, dešimt metų partizanavusi nelygioje kovoje su grobiku. O iš jos kraujo aukos išaugo dabartinė Lietuva, kovanti už žmogaus laisvę Lietuvoje.

Šią Vasario 16-osios akto dinamišką jėgą tebejauciam veikiant per visas tas kartų kartas.

Tai jaučiantieji gali ir sau taikyti aną 1918 m. lapkričio 8 New Yorko seimui skirtą šūkį: "I krūvą visi Lietuvos mylėtojai!"

LB KRAŠTO VALDYBOS PADARYTA IR DAROMA

ir tikslesnį vaizdą apie LB veiklą periferijose.

Sausio 18 aplinkraščiu priminta visom apylinkių valdybom tinkamai atžymėti Vasario 16-tąją, rinkti aukas Lietuvos laisvinimo darbui paremti. Darbui palengvinti šiemet krašto valdyba paruošė aukų lapus su vokais. Aukotojui turi būti leista laisvai apsispręsti, kam savo auką skirti. Toliau aplinkraštį atkreiptas dėmesys į apylinkių metinius susirinkimus. Renkant valdybas 2 metams, iš anksto sutarti, kurie nariai renkami 2-ųjų metų laikui ir kurie vieneriem metams. Jokiu būdu įėjimo nevaržyti nei nepilnamečiam, nei solidarumo įnašo nesusimokėjusiam.

Centrinei apylinkei vadovaus vicepirmininkas **Rimas Česonis**. Lietuviai gyvenantieji vietovėse, kur nėra LB apylinkių, galės registruotis Centrinėje apylinkėje ir per ją palaikyti ryšius su LB.

Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas **Alg. Gečys** trumpai paminėjo svarbesnius įvykius. LB atstovai: Daiva Kezienė, Gražina Paegle ir Alg. Gureckas lankėsi Valstybės departamente ir imigracijos įstai-

gose Simo Kudirkos reikalais su dokumentais, įrodančiais jo motinos gimimą Amerikoje. Kreiptasi į eilę senatorių ir kongresmanų, kad jie paremtų greitai laiku pasirodantį kongr. R. P. Hanrahan rezoliuciją S. Kudirkos reikalu. Vicepr. Rimas Česonis pasiuntė jautrų laišką poniai Nixonienei prašydamas, kad ji su prezidentu ieškotų būdų padėti S. Kudirkai ir jo nelaimingai šeimai.

Alg. Gureckas ir toliau rūpinasi žemėlapio reikalais. Netoli moje ateity turėtų pasirodyti nauji žemėlapiai ir jei juose Pabaltijo valstybės nebūs pažymėtos kaip Sovietų Sąjungos dalis, tai LB pastangos šiuo reikalu bus sėkmingos. Užmegsti santykiai su kongr. R. N. C. Nix, JAV atstovu Jungtinėse Tautose. Jis buvo plačiai supažindintas su Lietuvos byla ir pažadėjo LB nuolat informuoti apie nuotakas ir pasikeitimus J. Tautose. Vasario 16-tosios proga vėl išleidžiama The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania.

Gruodžio 28 Clevelande įvykusiame Šiaurės Amerikos lietuvių Jaunimo Sąjungos suvažiavime krašto valdybai atstova-

vo vicepirm. **Vytautas Maciūnas**. Suvažiavime jis buvo išrinktas pirmuoju JAV lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininku vieneriem metam. Tokiu būdu V. Maciūnas, būdamas vicepirmininku LB krašto valdyboje, vadovaus ir Jaunimo Sąjungai JAV, sudarydamas atskirą valdybą. Pirmasis Šiaurės Amerikos lietuvių Jaunimo Sąjungos suvažiavimas suauktas PLJS ryšių centro, sutraukęs per 100 jaunųjų iš JAV ir Kanados, buvęs nepaprastai darbingas su kruopščiai paruošta programa. Krašto valdyba dėkinga **Jūratei Jasaitytei**, to suvažiavimo svarbiausiai organizatorei ir rengėjai.

K. v. ižd. **Petras Mitalas** parengė ir išsiuntinėjo sapaudai piniginę apyskaitą. Pajamų 1973 metais turėta: 53,828.05 dol., išlaidų: 42,221.20 dol., kasoje turima: 11,606.85 dol. Pagal apyskaitą k. v. pajamos labai kuklios ir atsitiktinės. Ypatinai mažai gauta solidarumo įnašų ir aukų LB mėnesio proga. Veik kiekvieną mėnesį įvairios organizacijos ir sambūriai kreipiasi į k. v. paramos kultūriniam ir visuomeniniam darbui, kurie nors ir labai remini, tačiau dėl lėšų stokos negali būti patenkinami.

Švietimo Tarybos sudėtis dar nėra gauta patvirtinti. Lietuvos žemėlapis jau paruoštas ir siuntinėjamas užsisakiusiems. Nutarta visus Švietimo tarybos aplinkraščius siuntinėti visom apylinkių valdybom ir LB Tarybos nariams, ko anksčiau nebuvo daroma.

Kultūros Taryba iki šiol dar nesudaryta. Nepavyko surasti šiam darbui norinčių vadovauti asmenų Detroitė, Clevelande ir Bostone, tad vėl grįžtama Chicago. Mūsų kultūrininkai kratosi šio sunkaus ir atsakingo darbo, gi su kiekvienu uždelstu mėnesiu didėja spraga kultūriniam gyvenime. Krašto valdyba stengiasi bent dalį tų darbų pati atlikti. Patirta, kad yra galimybių iš Federalinės valdžios gauti lėšų išleisti knygas apie lietuvių emigrantų įnašą į Amerikos gyvenimą. Pradėta tartis su dr. J. Puzinu dėl tokios knygos paruošimo, tačiau sužinota, kad dr. A. Kučas yra jau atidavęs J. Kapočiaus leidykiai Amerikos lietuvių istoriją anglų kalba. Tiriama, ar šis veikalas atitiks reikalavimus. Vicepirm. **Rimas Česonis** yra kreipęsis į (nukelta į 7 psl.)

New Yorko gubernatorius **Malcolm Wilson** pasirašo proklamaciją Vasario 16-tosios proga. Šalia jo sėdi prel. J. Balkūnas. Stovi iš k.: **Anne Balko** — lietuvių kilmės gubernatoriaus specialioji asistentė, senatorius **Martin Knorr**, įnešęs šios proklamacijos rezoliuciją senate, **Petras Wytenus**, priimančs proklamaciją New Yorko Altos vardu.

TAUPI ŠEIMININKĖ

Spaudai paruošė dipl. agr. I. Sinkevičiūtė

2

Temperatūrai kylant, keitimosi procesas vyksta greičiau, o kai ji pasiekia 100 laipsnių C. (212 laipsnių F.) ar daugiau, kolagenas ypač greitai virsta gliutinu. Jei sv. savorio jautienos gabalas paprastam puode verda 2-3 valandas, tai tas pats gabalas sandariai uždarytam puode, kur temperatūra pasiekia apie 100 laipsnių C. (212-F.), išverda per 35-50 minučių. Tačiau toks virimo būdas turi ir blogų savybių — pakeičia patiekalų skonį, žūva vitaminai ir kt. Kai mėsa ar žuvis kepama be vandens, temperatūrai pakilus iki 130 laipsnių C. (275.6 laipsnių F.), kolagenas sudžiūsta pirmiau, negu jis pavirsta gliutinu. Tokią mėsą organizmas sunkiau suvirškina ir įsisavina.

Verdamos mėsos ar žuvies ekstraktviesios medžiagos pereina į sultinį, kuriame produktas verda. Šios ekstraktviesios medžiagos žadina apetitą, paskatina virškinamosioms sultims išsiskirti.

Garuose verdamas produktas ekstraktviesių medžiagų netenka mažiau, negu verdamas vandenyje.

ANGLIAVANDENIAI

Angliavandeniai yra pagrindinis organizmo energijos teikėjas. Jų daugiausia yra įvairiuose augalinių kilmės produktuose cukraus ir krakmolo pavidalais. Pavyzdžiui, cukruje angliavandeniai sudaro 99.9 procento, bulvių krakmole — 80 procentų. Labai daug krakmolo turi ryžiai, grikių kruopos, ruginė rupi duona ir kt. Šviežiose daržovėse angliavandenių nedaug. Daržovių ir vaisių didžiausią dalį sudaro vanduo ir ląsteliena, kuri yra beveik nesuvirškina. Ląsteliena paskatina žarnų judesius, apsaugo nuo vidurinių užkietėjimo. Ląstelių daug daržovėse, vaisiuose ir rupsaus malimo gaminiuose. Gydomajam maitinime ląsteliena kartais naudojama dideliais kiekiais, pavyzdžiui, gydant nutukimą, reikia duoti nemaistingą, nekaloringą, bet skrandį užpildantį ir pašalinantį alkio jausmą maistą,, o esant skrandžio žaizdai, viduriuojant ir pana-

šiai, kai negalima dirginti skrandžio ar kitų virškinamojo trakto organų, ląsteliena iki minimumo mažinama.

Angliavandenių reikšmė sveikų žmonių maitinime labai didelė. Apie 2/3 šilumos organizmas gauna iš angliavandenių.

Organizmo perdurti angliavandeniai į kraują įsisunkia cukraus pavidalu. Norint išlaikyti tam tikrą cukraus santykį kraujyje, geriau didesnę dalį angliavandenių duoti organizmui krakmolo pavidalu, kad, virškinamajame trakte iš lengvo įstant krakmolui, atsiradęs cukrus galėtų laipsniškai įsunkti į kraują. Tačiau, kai audiniams reikia skubiai duoti cukraus (esant dideliu protiniam ar fiziniu įtempimui, nusiulpus širdžiai) geriau vartoti daugiau cukraus.

Cukrų, ypač gliukozę, organizmas įsisavina greitai ir lengvai. Dietiniame maitinime angliavandeniai taip pat svarbūs. Kai sergantis organizmas negali normaliai naudoti baltymų ar riebalų, maitinimo pagrindą turi sudaryti angliavandeniai. Ligoniams, sergantiems širdies ar kepenų ligomis, duodami angliavandeniai — cukrus, medus, gliukozė, vaisių sultys.

Sveikam suaugusiam žmogui per parą reikia 1.1 svaro (500 gr.) angliavandenių. Sergantiems cukraus liga angliavandenių, ypač cukraus, beveik visai neduodama. Sergantiems reumatu ir įvairiais uždegimais angliavandeniai, ypač cukrus, taip pat apribojami. Stiprinant maitinimą ar norint padidinti svorį, angliavandenių duodama daugiau, iki 1.32 svaro per parą.

Gaudamas per didelę normą angliavandenių organizmas juos sukaupia riebalų pavidalu.

RIEBALAI

Riebalai — maždaug du kartus labiau koncentruoti negu angliavandeniai. Sudarydami poodinį sluoksnį, riebalai kartu apsaugo organizmą nuo šalčio ir vidaus organus nuo sužeidimų.

Riebalai yra augalinių ir gyvulinės kilmės. Normaliai juos vartojant, sveiko žmogaus organizmas ir vienus, ir antrus gerai įsisavina. Tačiau gyvulinės kilmės riebalai vertingesni, nes kai kuriuose jų (svieste) yra vitaminų.

Per parą vidutinio sunkumo fizinį darbą dirbantis žmogus turi gauti 2 uncijas (57 gr.) riebalų. Vartoti perdidelis kiekis riebalų net pavojingas, nes jų perteklius gali sukelti įvairius virškinamojo trakto sutrikimus. Sergant kepenų ligomis, riebalai sumažinami iki 1.2 uncijos per parą. Riebalai vartojami, gaminant maistą iš mažai kaloringų produktų, pavyzdžiui, iš daržovių, nes riebalai padidina maisto kaloringumą ir pagerina jo skonį.

Per ilgus riebalų virinimas sriubose ar kituose patiekaluose pakeičia jų skonį ir kvapą, riebalai įgauna stearino prieskonį. Dietiniame maitinime, vartojant sviestą, rekomenduojama jį dėti į pagamintą maistą prieš duodant ligoniui valgyti.

Karštai kepinami riebalai pakeičia savo cheminę sudėtį, o susidariusieji junginiai erzina tulžies ir pūslės takus. Dėl to, sergant kepenų ligomis, riebaluose kepinami patiekalai draudžiami.

Ir riebalus ir angliavandenių organizmas gali pasigaminti iš visų trijų pagrindinių maisto medžiagų: baltymų, riebalų ir angliavandenių. Tik baltymai yra nepakeičiami, ir juos organizmas gali pasigaminti tik iš amino rūgščių.

VITAMINAI

Vitaminai, nors nėra energijos šaltinis, gyvam organizmui reikalingi kaip ir baltymai. Negaudamas vieno kurio vitamino, organizmas nustoja normaliai veikti, suserga jo atskiri organai. Visi vitaminai žmogaus organizme glaudžiai veikia, todėl vieno kurio vitamino stoka trukdo ir visus kitus normaliai veikti.

Vieni vitaminai tirpsta vandenyje, antri — tik riebaluose (lipovitaminai). Pagal tirpstumą ir atsparumą karščiui vitaminai skirstomi grupėmis. C ir B grupės vitaminai tirpsta vandenyje, A, D, E vitaminai — riebaluose.

A vitaminas dažnai vadinamas augimo vitaminu, nes jis, padėdamas išsivystyti normaliai kaulų sistemai, turi ypač didelę reikšmę augimo metu. Negaudamas A vitamino, žmogus suserga akių liga — kseroftalmija. A vitaminas taip pat apsaugo kvėpuojamųjų takų ir virškinamojo trakto gleivinę.

A vitaminų yra svieste, piene, grietinėje, kiaušinio trynyje, gyvulių (ypač žuvų) kepenyse, žuvų taukuose. Žmogaus kepenys gali pagaminti A vitaminą iš karotino, kurio yra morkose, špinatuose, salotose, rūgštyne, erskėčio uogose ir kituose produktuose. Per parą žmogui reikia 4,000 vienetų. Vaikams ir nėščioms moterims dukart tiek.

B vitaminai sudaro ištisą grupę, net 12, artimai giminiškų. Jie sužymėti numeriais: B1, B2, B3 ir t.t. Šie vitaminai apsaugo nervų sistemą, odą, virškinamąjį traktą ir kitus organus nuo susirgimo. B vitaminai tirpsta vandenyje ir yra atsparūs dideliam karščiui, todėl virtame bei keptame maiste jų beveik nesumažėja, tik jie būna ištirpę vandenyje. Per parą žmogui reikia nuo 200-300 vienetų. B vitaminų yra kepenyse, liesoje mėsoje, kiaušinyje, piene ir jo gaminiuose, mielėse, rupiai maltuose miltuose, ankštinėse daržovėse.

(Bus daugiau)

ATEITIES AUŠRA

Straipsnius, korespondencijas, laikraščius bei kitas įdomybes siųskit:
"Ateities Aušra", 214 Elderts Lane, Woodhaven, N. Y. 11421
Redaguoja: Rasa Navickaitė — Tel. (212) 647-6294

KURSAI DAINAVOJE

Veiklumas, veiksmas, veikimas, veikla, veikėjas, dinamika. Kiek daug išmokome terminologijos. Gal kitiems nedaug reiškia šie žodžiai, bet mum, kurie buvome 1973-ųjų metų Dainavos kursuose, šie žodžiai buvo didelė dalis pašnekesių.

Gruodžio 26-tą dieną rinkomės, rinkomės ir susirinkome laiku pradėti kursą kartu. Kun. Yla atidarė kursą ir kartu su Kęstučiu Šeštoku pristatė visus vadovus ir paskaitininkus. Vadovais buvo: K. Šeštokas, Marijus Gudinskas, Kristina Gedrimaitė, Viktoras Nakas, Vytas Kliorys, Onytė Kliorytė, Onilė Vaitkutė, Rimas Kasputis ir Linas Mikulionis. Vakarą praleidome linksmam — susipažinome žaisdami įvairius žaidimus — net piešėme viens kito portretus. Dainavome, šokome ir pagaliau, prisigėrę "kakavos", nukeliavome į lovytes.

Pirma diena

Jau laikas atėjo pradėti darbą. Ketvirtadienį buvome paskirstyti į dvi grupes ir pamainomis išklausėme seselės Onutės Mikailaitės paskaitą apie veiklos principą ir kunigo Ylos paskaitą apie brendimą veikloje.

Visą rytą viliojo akis krentantis sniegas, ir per laisvalaikį vyko sniego karas tarp "merginų ir vyrų". Aš dar nesu pajėgusi nuspręsti, kas laimėjo.

Penktdienis

Penktdienį taip pat pamainomis klausėmės paskaitų. Kunigas Yla kalbėjo apie veiklos kryptį, daug naujų terminų ir keturis pagrindinius žmonių tipus: choleriką, sangviniką, melancholiką ir flegmatiką. Kunigas Razma labai įtikinamai supažindino mus su veiklos prasme. Buvo jo paskutinė diena su mumis ir vakare jis su kun. Jonu Staškevičiumi pravedė susikaupimo vakarą ir auškojo mišias.

Šeštadienis

Šeštadienį, gruodžio 29-tą, atvyko pas mus du svečiai-paskaitininkai. Inžinierius Antanas Sabalis iš New Yorko tikrai įdomiai mum kalbėjo ir davė daug praktiškos medžiagos kuopų veiklai. O veiklos plotmės, reiškią, pristatė mums prof. Eligijus Sužiedėlis iš Brocktono.

Vakare mes, kursantai, savo mintis išreiškėme per "savą kūrybą". Buvo labai gražių, originalių veikalų, labai rimtų, o taip pat ir labai juokingų. Bet į kiekvieną veikalą buvo įvestos mintys ir idėjos, pasisėmusios iš paskaitų.

Sekmadienis

O kaip greitai laikas bėga. Jau liko tik dvi dienos laiko. Buvome jau beveik visi susipažinę ir buvo sunku tikėti, kad greitai reikės išsiskirti.

Išvažiavo mūsų du svečiai, bet netrukus atvažiavo ir kitas — dr. Vytautas Vygantas iš New Yorko. Jis taip pat įdomiai ir įspūdingai kalbėjo apie ateitininkų misiją. Įstrigo man į galvą jo vienas pasakymas mum, jaunimui — "Mes turime ne tęsti lietuviybę, bet sukurti lietuviybę".

Kalbėjo ir mūsų Centro Valdybos pirmininkas K. Šeštokas, kuris mus supažindino su įvairiausiomis pasaulio religinėmis grupėmis savo paskaitoje: Kristinė veikla pasaulyje.

Lauke dar buvo daug sniego ir oras šaltas, tai buvo mum proga pačiuoti. Nesvarbu buvo, ar mokėjome čiuožti, ar ne, ar turėjome pačiužas, ar tik botus, vis tiek visi ėjome ant ledo. Mes mergaitės grįžome gana šlapios ir sniegu apvoliotos, bet vistiek su aiškiomis šypsenomis.

Šiais metais kun. Yla su vadovais panaudojo naują būdą diskusijų būreliams praveisti. Buvo parinkta maža grupelė kursantų ir kiekvienam iš jų buvo paskirtas būrelis su maždaug aštuoniais moksleiviais. Mes patys sugalvodavome klausimus diskusijom ir tada vakarais susirinkdavome aptarti ir išsiaiškinti apie mūsų turimas problemas.

Paskutinė diena

Taip ir atslinko mūsų paskutinioji pilna diena kursuose. Rytą kun. Staškevičius kalbėjo apie dinaminę veiklą — grupių dinamiką. Pavalgėme paskutinius pietus, dainavome. Didelė dalis išbėgo laukan pabėgti, pačiuoti, o kiti pasiliko susiruošti popietės dienotvarkę — suvažiavimui.

Suvažiavimas prasidėjo, jam pirmininkavo Aloyzas Pakalniškis, Gintė Damuštė ir Aura Ošlapaitė įnešė vėliavas, svečiai ir kursantai buvo pasveikinti.

Išklausyta kuopų pranešimai: dalyvavo atstovai iš dvilikos kuopų. Buvo padaryti CV-bos pirmininko bei išdininko M. Gudinsko pranešimai ir "Ateities" redaktoriaus pranešimai. Vyko diskusijos ir toliau rezoliucijos, balsavimai bei komisijų nutarimai.

Netrukus po suvažiavimo buvo oficialus kursų uždarymas. Kalbėjo kun. Yla, kuriam buvo pareikšta nuoširdi padėka ir įteiktas vienas kūrinytis kaip dovana. Kalbėjo ir mergaičių bei berniukų vadovai. Taip pat kiekvienam kursantui buvo padod-

vanotas tomas lietuviško Naujojo Testamento. Užbaigėme suvažiavimą su ateitininkų himnu ir liūdnais veidais.

Šį vakarą buvo labai iškilminga vakarienė. Ją užbaigėme padėkodami šeimininkę p. Razgaitienę ir Loreta Zubaitę, kurios tikrai skaniai visą savaitę paruošė valgius. Taip pat ta proga pagerbėme ir padėkojome Kęstučiui, kuris ligi šiol tik kitus gerbė, o iš tikrųjų be jo šie kursai nebūtų įvykę.

Štai ir liko tik ta dalis kursų, kurios mes visi labiausiai laukėme, — tai šokiai. Nors jie ir vėlai prasidėjo, bet visi greit įsidrąsino ir pasišoko.

Greitai prabėgo vakaras ir netrukus — Nauji Metai! Kai visi pabaigė kabintis, bučiuotis ir verkė, susirinkome mišiom, prašydami Dievo, kad padėtų mum praleisti linksmus, sveikus ir reikšmingus Naujus Metus.

Aura Ošlapaitė

Kaukės kviečia

"Linksmumas eina per girias, Paukšteliai kelia vestuves..."

Tai nevyksta tik dainose. Jau kelinti metai, kai sutelktomis jėgomis New Yorko ateitininkų vienetai rengia Užgavėnių kaukių balių. Šiais metais vasario 23, šeštadienį, 8 v.v. naujos Kultūros Židinio patalpose tikimasi vėl susilaukti tokių garbingų svečių, kaip konvalijos, pelės, danties, karaliaus, Laisvės Statulos, lietuviškos spandos, gandro, telefono, pavasario, gvazdikio, ridiko ir ysių jų draugų.

Telefonas, didelis praeiti balių rėmėjas, praneša, kad planuoja atvažiuoti svečiai net iš tolimojo Clevelando, Washingtono ir Kanados. Pasirodo, kad varna, nesustabdoma kalbėtoja, visiem išpasakojo, kaip spalvinga nuotaika, linksma muzika ir dainų rateliai gelbsti pasiruošti ilgam laikotarpiui ligi pavasario. Pelė ir dantis prašė perduoti pageidavimą, kad svečiai iš žmonių tarpo nešiotų

(nukelta į 11 psl.)

ŠEIMOS ŠVENTĖ NEW YORKE

Prisimindamas dalyvių nuotaikas ir atsiliepimus, galiu drąsiai tvirtinti, kad ateitininkų šeimos šventė, surengta sausio 12 Kultūros Židinyje, praėjo su pasisekimu ir paliko gilų įspūdį. Humoristinė bei rimtesnė programa pasiekė klausytojų širdis vienu ar kitu būdu. Tas, kuris atėjo atsigalvinti ar pasidžiaugti pačia šeimos švente, kaip ir kitais metais, — nebuvo apviltas.

Įdomi programa susidėjo iš dviejų dalių. Naujavedžius suvaidinę moksleivių tėvai (pa-

Mindaugo pilaitė ateitininkų kursų metu buvo atlaikytos pirmos mišios. Viduryje kun. Pranas Geisčiūnas, aplink kursų dalyviai. Trūksta kun. S. Ylos. Nuotr. Sauliaus Eivos

Atgarsiai iš Putnamo

Šiomet, kaip įprasta, Putname įvyko šeštieji moksleivių ateitininkų ideologiniai kursai. Atvažiavo dvidešimt moksleivių iš New Yorko, Bostono ir kitų kuopų. Šis skaičius kuo ne per pus mažesnis negu pereinamųjų metų, tačiau viskas išsilygino dėka kursantų dvigubo entuziazmo ir darbštumo. Nuotaika iš pat pradžių buvo gera — draugiškumo ir šeimyniškumo šiluma pasijuto ore.

Atvažiavus Padėkos ketvirtadienį pietum, visi buvo skaniai seselių pavaišinti. Per pietus mes atnaujinom senas pažintis, susidraugavome su anksčiau nematytais ir pasiruošėm pažaisiti, paįsdykauti, kaip per atostogas tinka. Bet kur tau! Vos spėjom nuryti paskutinį kąsnį, ir mus jau varo į salę klausyti paskaitų. Buvo pristatomi ir kursų vadovai: K. Šeštokas, G. Juozapavičiūtė, Ant. Razgaitis ir R. Navickaitė.

Principai

Šių metų kursų tema buvo pažinrologija (žvilgsnis į pasaulį, gyvenimą ir save).

Pirmas lektorius buvo kun. Stasys Yla, kuris ne tik paruošė medžiagą visiem šešiem Putnamo moksleivių at-kų kursams, bet ir kiekvienais metais yra dalyvavęs kaip lektorius. Taigi jis, kaip prityręs veteranas, palaipsniui suformuluodamas mintis, mums apibendrino pažinrologi-

jos reikšmę ir paaikšino jai artimus terminus, kurie dažniau bus vartojami.

Kas pusvalandį ar dvidešimt minučių buvo trumpa pertraukėlė, o po jos vėl tęsiama paskaita. Nepajutom, kaip prabėgo visa popietė. Po vakarienės visi kursų dalyviai buvo paskirstyti į tris diskusijų būrelius, kuriuose buvo svarstomi klausimai, girdėti paskaitoje. Diskusijų metu kartais įvykdavo karšti ginčai, bet neužmirštant šeimyniškumo principo, visad baigėsi draugiškai. Baigus diskusijas, iš kiekvieno būrelio vienas atstovas padarė pranešimą apie jo būrelio diskusijų rezultatus.

Po to buvo susipažinimo vakaras ir žaidimai, kuriuos pravedė patys kursantai. Taip nepaprastai greit prabėgo pirmoji kursų diena. Pavalgę naktipiečius ir sugiedoję "Kaip grįžtančius namo paukščius", visi nukeliavo sapnų šalin.

Kitą dieną toliau vyko darbas. Iš ryto kalbėjo prof. Simas Sužiedėlis. Jis tęsė, ką vakar buvo pradėjęs kun. Yla, bet jau labiau specifiniai ir su detalėmis. Prof. Sužiedėlis kalbėjo įdomiai, išskeldamas daug gilių minčių ir perduodamas kursantams stiprią bazę, ant kurios atsistoję galėjo geriau suprasti vėlesnes paskaitas.

Kęstutis Šeštokas plačiai išdėstė inteligentiškumą. Jis kalbėjo iš mokslinės ir filosofinės pusės, tuo būdu padėdamas mum susidaryti pilną inteligentiškumo sąvoką. Vakare, pasiskirstę į grupes, projektavome "lietuviškus miestus" — juos išpiešdami ir jiems nustatydami "chartas".

Šeštadienį pirmoji lektorė buvo Gabija Juozapavičiūtė. Jos tema buvo visuomenė, ir ypač šeimos rolė joje.

Paskutinė lektorė buvo seselė Onutė Mikailaitė, dėstymo būdas ypač tiko paskutinės dienos paskaitai, nes išsėmę kursantai jau dažniau buvo linkę užsnūsti. Tačiau seselės skardus balsas ir dažnas kreidos takselėjimas į lentą nedavė progos šitokiam liuksui.

Ypatingas įvykis

Pasibaigus paskaitom, kursų dvasios vadas kun. Geisčiūnas laisvės specialias kursantas mišias Mindaugo pilyje. Šis įvykis ypatingas tuo, kad tai buvo pirmos mišios, laikytos šitoje kun. Ylos statytoje pilyje.

Vakare visi pasiruošė vienai iš svarbiausių kursų dalių, būtent — šokiam. Mergaitės apsiuvė savo gražiausiomis suknelėmis, berniukai užsidėjo švarkus ir kaklaraiščius, visi nuėjo į salę ir... nėra muzikos! Beruošdami kursas, vadovai buvo taip užimti kitais reikalais, kad plokšteslės ėmė ir užmiršo. Tačiau padėti išgelbėjo Antanas Razgaitis su skordeonu, užtraukdamas mum polką, ir Kęstutis Šeštokas, kuris su gitara pagrojo ir padamavo savo paties sukurtų dainų. Taip prabėgo paskutinis vakaras.

Sekmadienį rytą kun. Geisčiūnas atlaikė iškilmingas Kristaus

Karaliaus mišias. Po to kun. Yla grąžino kursantams užrašų knyges (kurias buvo surinkę ir peržiūrėjęs) ir kiekvienam individualiai davė savo patarimų ir komentarų. Po to buvo iškilmingas posėdis ir kursų uždarymas. Kun. Yla kiekvienam kursantui įteikė Šventąjį Raštą (su sąlyga, kad būtų perskaitytas). Sugiedojus ateitininkų himną ir "Kaip grįžtančius namo paukščius", kursai buvo baigti.

Tomas Girnius

Kun. Pranas Geisčiūnas laiko pirmas mišias Mindaugo pilyje Putname, kai ten buvo surengti moksleivių ateitininkų kursai. Nuotr. Sauliaus Eivos

Mačiau, girdėjau

— SAS CV-bos naujas pirmininkas yra Linas Sidrys iš Chicago. Linkime jam sėkmės sąjungos veikloje ir laukiame pirmojo aplinkraščio.

— MAS CV-ba praneša, kad šį pavasarį yra ruošiami suvažiavimai moksleivių globėjams, vadovams bei valdybom dvejose vietovėse: Detroito birželio 1-2 ir New Yorko gegužės 18-19 Kultūros Židinyje. Bus pasitarimas veiklos klausimais, pasidalinimas minčių bei problemų. CV-ba norėtų iš anksto susidaryti vaizdą, kuriom kuopom kuris miestas daugiau prieinamas. Prašoma jai apie tai pranešti. ti.

— NY moks. ateitininkų rengiama metinė šventė įvyks birželio 1-2 Kultūros Židinyje. Bus paskaitos, diskusijos ir jaunimo šokiai. Kitų metinių švenčių datos: Toronto — bal. 25-28, Hamiltone — geg. 3-5.

— Philadelphiajos moksleiviai ir studentai rengia jaunimo vakarą balandžio 20. Jam vadovauja Aušra Kananavičiūtė. Visi kviečiami šiame literatūros, muzikos ir šokių vakare dalyvauti.

— "Ateities Aušra" laukia moksleivių kuopų laikraščių iš Detroito, Rochesterio ir kt. Siųskit juos tiesioginiai skyriaus redaktorei.

— "Ateities" žurnalo prenumeratos 1974-iam metam bus automatiškai pratęsimos, nes gegužės-gruodžio numeriai nebus spausdinami. Laukite naujo sausio mėnesio numerio.

— MAS CV-ba prašo, kad kiekviena kuopa atsiųstų sąrašą kandidatų, kad būtų galima jiems įteikti medžiagą egzaminam.

Šeimos šventėje New Yorque moksleivės ateitininkės šoka baletą. Iš k. Dalia Jasaitytė, Daiva Vebeliūnaitė, Danutė Norvilaitė, Rasa Vilgalytė, priekyje vadovė Aina Bernier. Nuotr. Algio Norvilos

Paulius Rajeckas

AR ĮSTATYMAS DRAUDŽIA MOKYTI VAIKUS RELIGIJOS? — KLAUSĖ TEISMĄ TEISIAMASIS KUN. LIESIS

Minėtame vaikų susirinkime mes su vaikais meldėmės. Ten juos klausinėjau apie sakramentus, maldą, Dievą. Jiems apie Dievą sakiau pamokslą. Pamokslas (lygiai kaip maldą, mišių laikymas, sakramentų teikimas) yra esminė katalikų kulto dalis. Pamokslų sakymas, sakramentų teikimas — katalikų kultas. Vadinas, tame susirinkime buvo atliekami vien kulto veiksmas. Minėtasis Prezidiumo nutarimas susirinkimų, skirtų kulto veiksmams, nedraudžia. O LTSR konstitucijos 96 str. susirinkimus, kur atliekami kulto veiksmas, įskaito leidžia. ("Visiems LTSR piliečiams pripažįstama religinių kultų atlikimo laisvė").

(Ar įstatymas mokyti vaikus draudžia?):

Mes, kunigai, esame nuolatos kaltinami ir skaudžiomis kalėjimo bausmėmis baudžiami (pvz. kun. A. Šeškevičius, Zdebskis, Bubnys), remiantis dar kitu LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo nutarimu, būtent:

"Įstatymų apie bažnyčios atskyrimo nuo valstybės ir mokyklos nuo bažnyčios pažeidimu, . . . suprantama: . . . nepilnamečių religinio mokyimo užsiėmimų organizavimas ir sistemingas vykdymas, pažeidžiant įstatymų nustatytas taisykles". (Žr. LTSR ATP nutarimas 1966.V.12).

Aiškiai matome, kad ir šis nutarimas organizuotai, t.y. grupėmis mokyti vaikus religijos draudžia ne absoliučiai, ne visuomet, o tik tais atvejais, kai, grupėmis mokant religijos, būna pažeidžiamos "įstatymų nustatytos taisyklės". Tų "taisyklių" laikantis, grupėmis mokyti vaikus religijos nedraudžiama. Tos "taisyklės", kurių turėtų kunigai laikytis, grupėmis mokydami vaikus religijos, niekur oficialiai nepaskelbtos. Vadinas, jų dar nėra. O jeigu jų nėra, tai kokį juridinį pagrindą turi LTSR teismai kunigus tų įsivaizduotų taisyklių pažeidimu apkaltinti ir skaudžiai nubausti?

Mums, kunigams, yra nuolatos daromas priekaištas, kad mes, mokydami vaikus religijos, pažeidžiame konstitucinį įstatymą: "mokykla atskirta nuo bažnyčios". Mielieji juristai, kalbėkime ne poetiškai, bet juridiskai. Juridinėje kalboje "mokykla" — mokyimo įstaiga, specialiai skirta tik mokymui. Juridinėje kalboje niekas neturi teisės "mokykla" vadinti nei maldos namo (kur žmonės meldžiasi), nei įmonės, nei dirbtuvės, nes visos tos vietos specialiai skirtos ne mokymo, bet kitiems tikslams, nors ir ten kaip ir visame gyvenime žmonės atsitiktinai mokosi, specializuojasi. Poetiškai, vaizdingai kalbant, be abejo, galima viską, net visą gyvenimą vadinti "mokykla". Sakau "poetiškai", bet ne juridiskai kalbant.

Juridiskai kalbėdami, mokykla neturime teisės vadinti nei mokinių su mokytojais, kaip neturime teisės valgykla vadinti jos šlavėjų, virėjų ir valgytojų, o kirpykla vadinti kirpėjų, barzdaskučių ir kerпамųjų. Juridinėje kalboje "valgykla" — tai valgymo įstaiga, "kirpykla" — tai kirpimo įstaiga ir "mokykla" — tai mokyimo įstaiga, bet ne jos sargai, ne mokiniai ir ne mokytojai.

Taigi, konstitucinis įstatymas "mokykla atskirta nuo bažnyčios" "mokykla" vadina tik mokyimo įstaigą, bet ne kitas įstaigas, ne kitas vietas, taip pat ir ne mokinius ir ne mokytojus.

Vadinas, mes, kunigai, mokydami vaikus religijos ne mokslo įstaigose (mes į jas ne

kojos nekeliamo), nė trupučio nepažeidžiame minėtojo konstitucinio įstatymo.

Vadinas, Utenos rajono Vykdomojo komiteto administracinė komisija mane pripažino kaltu ir nubaudė (50 rub.) be jokio juridinio pagrindo ir, be to, nemoraliai, nes bausti kunigą, kad jis atlieka savo šventas ir garbingas (Kristaus ir Bažnyčios uždegtas) pareigas yra tikrai nekultūringa ir tikrai nemoralu.

Todėl prašau Utenos rajono liaudies teisimą panaikinti šį administracinės komisijos nuosprendį.

(Ar konstitucija pripažįsta žodžio laisvę ir kunigų?):

Gynybinė kalba
Vaikus būriais mokyti religijos leidžia konstituciniai žodžio, spaudos ir susirinkimų įstatymai. LTSR Konstitucijos 97 str. pasakyta:

"Sutinkamai su darbo žmonių interesais ir siekiant sustiprinti socialistinę santvarką, Lietuvos TSR piliečiams įstatymu garantuojama: a) žodžio laisvė; b) spaudos laisvė; c) susirinkimų ir mitingų laisvė."

Panagrinėsime šio straipsnio prasmę. Čia įžangoje kalbama apie darbo žmonių interesus. Darbo žmonių gerovė, jų interesai yra kiekvieno įstatymo tikslas. Šį tikslą įstatymo leidėjai įstatymo tekste kartais pažymi, kartais nepažymi. Bet įstatymo esmė visuomet pasilieka ta pati, nežiūrint, ar šis tikslas (darbo žmonių gerovė) įstatymo tekste pažymėtas, ar ne. LTSR Konstitucijos 97 str. šį tikslą įskaito pažymi šiuo įžanginiu posakiu: "sutinkamai su darbo žmonių interesais (t. y. darbo žmonių gerovei, jų naudai) . . . garantuojama" . . .

Jeigu šio įžanginio posakio "sutinkamai su darbo žmonių interesais" ir nebūtų, tai vis tiek šio straipsnio esmė liktų ta pati, būtent:

"Lietuvos TSR piliečiams įstatymu garantuojama: a) žodžio laisvė; b) spaudos laisvė; c) susirinkimų ir mitingų laisvė" . . .

Kiekvieną moralų įstatymą piliečiai turi vykdyti besąlygiškai. Vadinas, ir Konstitucijos 97 str. vykdytinas besąlygiškai. Jo esmė, kaip minėta, yra tokia: "Visiems piliečiams (vadinas, ir kunigams) garantuojama žodžio, spaudos (t. y. visokio žodžio, visokios spaudos, visų pakraipų, vadinas, ir religinės pakraipos žodžio bei spaudos) laisvė; susirinkimų (vadinas, ir kunigų daromų vaikų religinių susirinkimų) laisvė". Pasakyta "laisvė", vadinas, tikra laisvė, pilna, nevaržoma laisvė.

Tai tikroji Konstitucijos 97 str. prasmė. Bet daug kas šį Konstitucijos straipsnį supranta klaidingai. Jie galvoja, kad šis straipsnis garantuojąs ne absoliučią, bet sąlygotą žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvę. Jie sako, kad LTSR Konstitucija garantuojanti laisvę tik tokiam žodžiui, tik tokiai spaudai ir tik tokiems susirinkimams, kurie "sutinka su darbo žmonių interesais", gerove, kurie naudingi darbo žmogui.

Jeigu Konstitucija pripažinti laisvę ne kiekvienam žodžiui, ne kiekvienai spaudai, ne kiekvienam susirinkimui, bet tik naudingam žodžiui, tik naudingai spaudai, tik naudingiems (darbo žmonių interesus atitinkantiems) susirinkimams, tai ji (konstitucija) pateiktų ir aiškų kriterijų naudingam žodžiui, naudingai spaudai, naudingiems susirinkimams atskirti nuo žalingo žodžio, nuo žalingos spaudos, nuo žalingų susirinkimų; sakau, konstitucija pateiktų kriterijų, rodantį, koks žodis, kokia spauda, kokie susirinkimai laikytini "žalingais" ir ko-

kie — "naudingais" darbo žmonių gerovei.

Bet minėtieji konstituciniai įstatymai nepateikia jokio kriterijaus atskirti naudingam žodžiui nuo žalingo, naudingai spaudai — nuo žalingos, naudingiems susirinkimams — nuo žalingų. O nepateikus aiškaus kriterijaus, konstituciniai žodžio, spaudos, susirinkimų laisvės įstatymai, jei imami antrąja prasme, pasidaro absoliučiai neaiškūs, t. y. pasidaro visiškai neaišku, kokį žodį, kokią spaudą, kokius susirinkimus konstitucija laiko naudingais ir kokius laiko žalingais darbo žmonių gerovei.

Neaiškūs įstatymas neturi jokios juridinės vertės. Neaiškūs įstatymas — tai juridinis niekalas. Todėl ir minėtieji žodžio, spaudos ir susirinkimų konstituciniai įstatymai, jei būtų imami antrąja prasme, taptų neaiškūs ir pavirstų juridiniu niekalu.

Konstitucijos leidėjai, aišku, nenorėjo, kad jų išleistieji įstatymai taptų juridiniu niekalu. Vadinas, jie norėjo, kad tie įstatymai būtų imami ne antrąja, bet pirmąja prasme.

Vadinas, jei konstitucijos 97 str. garantuoja pilną, nevaržomą laisvę ne vien vadinamajam naudingam žodžiui, ne vien vadinamajam naudingai spaudai, ne vien vadinamiesiems naudingiems susirinkimams, bet kiekvienam, kiekvienos krypties žodžiui, kiekvienos krypties spaudai, vadinas, ir religinės krypties žodžiui, spaudai; ir kiekvienam (be išimčių) kiekvienos krypties susirinkimui, vadinas, ir kunigų daromiesiems vaikų religiniams susirinkimams.

Be abejo, konstitucijos leidėjai žinojo, kad piliečiai, naudodamiesi konstitucijos garantuota laisve, gali padaryti daug ir nelemutų klaidų. Tačiau konstitucijos leidėjams buvo taip pat aišku, kad tiesa išryškės ir klaida bus pergalėta ne vienos kurios partijos, ne jos cenzorių (kurie patys yra klaidingi) varžtais, bet tik pilna žodžio, spaudos laisvė. Todėl konstitucijos leidėjai ir garantuoja šią nevaržomą žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvę, naudingą tiesos pergalei ir visuomenės, darbo žmonių gerovei.

Vadinas, ir mes, kunigai, turime pilną konstitucijos garantuotą laisvę daryti visokius (didelių ir mažų) susirinkimus ir ten reikšti savo mintis. Vadinas, Utenos Vykdomojo komiteto administracinė komisija neturėjo juridinės (juo labiau moralinės) teisės mane pasmerkti ir nubausti, kad aš 1973 birželio 12 Daunorių bažnyčioje būreliai kalbėjau apie Dievą, jo įsakymus, sakramentus, maldą. Todėl prašau Teismą panaikinti šį administracinės komisijos neteisėtą ir neteisingą nuosprendį.

Prašau Utenos raj. liaudies teisimą pridėti šį mano raštą prie mano bylos dokumentų.

N.B. Utenos teismas pripažino, kad kun. A. Liesis nubaustas teisingai.

(Mokytojos kova prieš medalikėlius):

Vabalninkas. 1973.V.28 technikumė per istorijos pamoką dėstytoja Morkūnienė, pamąčius ant Danutės Kruopaitės kaklo grandinėle, pareikalavo ją atiduoti. Kadangi mergaitė nedavė, pati dėstytoja atėmė grandinėle su medalikėliu. Auditorijoje kažkas pasakė, kad medalikėlius dar nešiojancios Genė Dovidonytė ir Viktorija Jurginaitė. Morkūnienė, prišokus prie Dovidonytės, nutraukė ir pasiėmė grandinėle. Pamačiusi, kad ji turinti dar du medalikėlius, pareikalavo atiduoti, o kai mergaitė nedavė, dėstytoja, griebusi ją už rankos, per jė-

Šv. Jonas Nepamukas, lietuvių liaudies skulptūra

gą atėmė. Tada Morkūnienė, priėjusi prie Jurginaitės, nutraukė grandinėle, tačiau medalikėlio atimti nepasiekė. Po paskaitos dėst. Morkūnienė išbarė minėtas mergaites, kad jos nešiojancios medalikėlius.

Per kitą pamoką Morkūnienė liepė Jurginaitę atsakinėti. Vos pradėjus atsakinėti, dėstytoja ją nutraukė, sakydama, kad netaip pradėjo. Paėmusi knygą, dėstytoja paskaitė pradžią ir liepė pasakoti. Jurginaitė paaiškino, kad jina neturinti tokios knygos, kaip dėstytoja, ši atšovė: "Jei Dievas tave myli, jis galėjęs tau, plumpet, numesti iš dangaus tokią knygą." Mergaitė bandė toliau pasakoti, bet dėstytoja pareiškė: "Dievas neišgelbė tavęs — gauni du." Visai auditorijai buvo aišku, už ką parašytas dvejetas.

Dovidonytė prašė, kad dėst. Morkūnienė atiduotų medalikėlį, o ši nusijuokė: "Man bus gražus daiktelis muziejui". Mergaitė, užklausta, ar toliau nešiosianti medalikėlį, atsakė: "Nešiojau ir nešiosiu. Nusipirksiu kitą ir užsidėsiu".

V. Jurginaitė buvo iškviesta į dėstytojų kambarį ir pareikalauta atiduoti medalikėlį. Mergaitė užpuolė dėstytojos Griciūnienės ir Šablinskienės, tačiau gavo vien grandinėle be medalikėlio.

Dėstytojos nutarė šį reikalą apsvastyti. Jurginaitė su Dovidonyte turėjo apleisti technikumą.

(Mokytojai geruoju ir piktuoju perša komjaunimą):

Miežiškiai. 1972/73 m.m. Miežiškių vidurinėje mokykloje XI klasėje pusė moksleivių buvo nekomjaunuoliai. Po Naujųjų Metų abiturientai ypač buvo verčiami stoti į komjaunimą. Juos dažnai palikdavo 2-3 valandas po pamokų, gąsdindavo, kad be komjaunimo neįstos į aukštąsias mokyklas, gyvenime nieko nepasieks. "Uoliausia" pasirodė klasės vadovė Kabliūnienė, komjaunimo sekretorė Bučytė ir mokyt. Šakalys. Pastarasis kartą liepė mokiniams atsakyti į klausimą: "Kaip žiūrite į tuos kunigus, kurie metė kunigystę?" Beveik visi atsakė, kad metusieji kunigystę yra neprotingi arba be charakterio.

Po šitokio moksleivių atsakymo prasidėjo dar didesnis persekiojimas. Nepajėgdami prievarta paveikti mokinių, pradėjo geruoju įtikinėti, kad stotų į komjaunimą. Bažnyčią galėsią lanky-

ti kur nors kitur, nebūtinai Miežiškiuose. Norėdami prikalbėti vieną vienuoliktoką, kad šis įstotų į komjaunimą, mokytojai pažadėjo, jog jam parašys labai gerą charakteristiką, o į komjaunimo susirinkimus galės nesilankyti. Tačiau, kai, įsirašęs į komjaunimą, nenuėjo į vieną susirinkimą, prisistatė mokyklos vadovybė ir prigrasė, jei nedalyvausiu komjaunimo susirinkimuose, bus iš komjaunimo išmestas ir apie tai įrašysią charakteristikon.

1973 gegužės mėn. Miežiškių vidurinėje mokykloje apsilankė Panevėžio miesto partijos komiteto sekretorė Kalačiovienė. Moksleiviams nekomjaunuoliam ji pareiškė: "Mes stengsimės, kad nekomjaunuoliai per egzaminus gautų kuo blogesnius pažymius ir neturėtų jokių galimybių stoti į aukštąsias mokyklas."

Mokytoja B. Gabriūnienė 1972 spalio mėn. per vieną pamoką liepė berniukams išeiti iš klasės, o mergaitėms atsisėgti uniformų apikakles ir parodyti, ar neturinčios kryželių. Pas vieną moksleivę suradusi kryželį, mokytoja apibarė ją ir įsakė daugiau su kryželiu nesirodyti mokykloje.

(Terorizuoja dėl vaikų tėvus):

1973 Vėrbų sekmadienį partijos sekretorė Kalačiovienė Miežiškių bažnyčioje tikrino mokinius ir užsirašinėjo klebono pamokslą.

Balandžio 20 Miežiškių vidurinės mokyklos mokytojų slaplame posėdyje buvo aptarti Miežiškių klebono pamokslai. Nors visi posėdžio dalyviai buvo įpareigoti griežtai laikyti paslaptį, kas posėdyje svarstyta, bet tuojau visi apie tai sužinojo. Kalačiovienė tardė mokytojus, kas išdavęs paslaptį.

Per Vėlykas dalis moksleivių buvo įpareigoti sekti kitus mokinius, kurie ateis į bažnyčią. Kaip sekliai per Vėlykas į Miežiškių bažnyčią atvyko keli Panevėžio švietimo skyriaus darbuotojai.

1973 gegužės mėnesio pradžioje į Miežiškių apylinkę iš Panevėžio atvyko valdžios pareigūnai: propagandos skyriaus vedėjas Kanapienis, komjaunimo komiteto instruktorė Pukienė, Kalačiovienė, Ramygalos ateistų atstovas gyd. Kristutis ir kiti. Į apylinkę buvo kviečiami žmonės ir klausinėjami įvairių dalykų iš asmeninio religinio gyvenimo. Kai kurie žmonės išsigando, sakėsi mažai

tikį Dievą, tačiau kiti laikėsi labai drąsiai.

— Kodėl neleidi savo sūnaus stoti į komjaunimą? — paklausė Gudienę valdžios atstovai.

— Aš nematau komunistų tarpe gerų pavyzdžių. Jie yra neteisingi ir melagiai, nes patys slapta atlikinėja religines apeigas, o kitus šmeižia.

Už šį atsakymą Gudienė buvo smarkiai išbarta.

— Ar tikrai tiki, kad yra Dievas ir tai mokai savo šeimą? — paklausė Murmokienę pareigūnai.

Moteris patvirtino, kad tikrai tikinti ir šitokia visados liksianti.

Rajono pareigūnai, lankydami pas tikinčiuosius, klausinėjo, kokius pamokslus klebonas sakęs, kas leido vaikams vesti į bažnyčią. Valdžios atstovų teigimu, tarybiniai įstatymai duoda teisę tėvams per metus tik vieną kartą nusivesti savo vaikus į bažnyčią. Pamatę ant sienų religinius paveikslus, priekąstavo, kad jie žaloja mokinius. Kalačiovienė net taip išsireiškė: "Žydais apsikabinėjote sienas!" Pensininkus baugino, kad negausią pensijos. Kalačiovienė reikalavo, kad žmonės parodytų maldaknyges, rožančius, o kai parodydavo, tai norėjo atimti, bet žmonės nedavė.

Žmonės stebėjosi, koks silpnas ateizmas, kad partijos atstovam reikia net po namus vaikščioti ir jėga kovoti prieš tikėjimą.

Tarybinio ūkio vadovai pradėjo smarkiai kovoti su tikinčiaisiais. Kontoros darbuotojai buvo įspėti, kad už bažnyčios lankymą būsia atleisti iš darbo. Tačiau šie nepabūgo ir sakė, jog karvių melžti dar nepamiršę . . .

Apylinkės pirmininkė Smetonienė, sekmadieniais vaikščiodama netoli bažnyčios ir matydama einančius į pamaldas, pridedavo pirštą prie smilkinio, norėdama pašiepti, kad tikintieji esą kvailiai.

Panevėžio rajono partijos vadovybė įrašė tarybinio ūkio direktoriui Valaičiui griežtą pareikimą, kodėl jis leidęs kunigams nusipirkti gyvenamą butą.

Miežiškių vidurinės mokyklos direktorius ir tarybinio ūkio partijos sekretorė buvo įspėti dėl apleisto ateistinio darbo.

Birželio 27 Miežiškiuose mirė klebonas kun. Masiokas. Prieš tai jis buvo valdžios pareigūnų varginamas. Kalačiovienės iniciatyva, be priežasties klebonui net telefoną išjungė. Tarybinio ūkio vadovybė įsakė darbuotojams nedalyvauti klebono laido-tuvėse. Tačiau šio draudimo niekas nepaisė, ir laido-tuvėse dalyvavo daug suaugusiųjų ir mokinių.

(Pionieriai šv. Jono vardu):

Panevėžys. 1973 gegužės mėnesį V vidurinėje mokykloje VI klasėje mokiniams buvo liepta atsakyti į įvairius klausimus. Tarp kitų buvo klausimas: "Dėl ko žmonės gyvena žemėje?" Daugelis mokinių į šį klausimą atsakė katekizmo žodžiais. Mokytoja, perskaičiusi atsakymus, išvarė vaikus už durų.

Į kitą klausimą: "Kaip pavadintumėte naują pionierių būrelį?" kai kurie atsakė: "Šv. Jono vardu, nes tai geriausias žmogus pasaulyje."

TELŠIŲ VYSKUPIJA (Maskvos atstovas dėl bažnyčios):

Klaipėda. 1973 liepos mėn. čia lankėsi iš maskviškos Religijų reikalų tarybos Tarasovas. Apžiūrėjęs pastatą, kur katalikai meldžiasi, tarė: "Ko jie dar nori? Maskvoje katalikai turi mažesnę bažnyčią ir patenkinti . . ."

Tik ar galima lyginti Maskvos katalikų skaičių su Klaipėdos katalikais?

(Bus daugiau)

Redaguoja Maironio Aukštesniosios mokyklos mokiniai. Medžiagą siūsti Danutei Norvilaitė, 19 Chestnut St., Brooklyn, N.Y. 11208

KALĖDOS

Kalėdos — pati gražiausia ir labiausiai laukiama šventė. Štai keli 2 ir 3 skyrių mokinių rašiniai, parašyti dar prieš Kalėdas.

Kalėdų naktį mes švenčiame Jėzaus gimtadienį. Jis gimė Betliejuje. Marija paguldė jį edžiose, tvartelyje. Trys karaliai atkeliavo ir atnešė Jėzui dovanų. Tos dovanos buvo auksas, mira (kvepalai) ir smilkalai.

Nina Jankauskaitė, 2 sk.

Kalėdos namie. Man patinka prieš kūčias, kai stalas dar tuščias. Dar viskas tylu ir ramu. Aš laukiu svečių. Kai tik jie ateis, tai pradėsim valgyti, ir gausiu greitai dovanų.

Darius Montvila, 2 sk.

KALĖDOS

Ateina Kalėdos, Ateina pas mus. Eglutės jau puošias ir rėdos. Jau gera, vaikučiai, mums bus.

Kalėdų senelis jau neša maišus, Briedžiukai padangėm juos

veža.

Dangus yra giedras ir gražus, Matau, dovanas mums neša.

Audrė Lukoševičiūtė, 3 sk.

Kalėdų šventės prasidėjo kūdikelio Jėzaus gimtadienio minėjimu. Vėliau iš Olandijos buvo prijungta švento Nikalojaus šventė, ir jo vardas buvo pakeistas į Santa Claus — Kalėdų senelį. Lietuviai pridėjo kūčių vakaro šventę, kuri yra kilusi iš senų laikų derliaus šventės.

Juozukas Milukas, 3 sk.

Prieš Kalėdas mano sesutės, teta ir mama kepė slizikus. Kai iškepėm, mes juos sulaužėm. Kūčių vakarą valgom slizikus su aguonų pienu. Tik man nepatinka aguonų pienas. Ant stalo būna dvilika valgių. Tarp jų yra plotkelės, kisielius, kurį močiutė išverda, ir žuvis.

Po kūčių sėdim ir kalbam. Tada sesutės ir aš atidarom mažas dovanėles, kurias teta, tėtė ir mama dovanojo. Kalėdų rytą atidarom dovanas iš Kalėdų senelio. Po pusryčių važiuojam į bažnyčią.

Daina Penikaitė, 3 sk.

KALĖDŲ SENIS

Kalėdų senio telefono numeris yra 999-6565. Jis tau kiekvieną dieną pasako kitą pasaką. Kai pasibaigia pasaka, jis pasako, kur jis yra ir kur važiuoja. Tu negali jam pasakyti, ko nori Kalėdom, nes jis yra per toli ir negali gerai girdėti.

Dalia Nemickaitė, 3 sk.

Kalėdų senis atneša mum daug visokių dovanų. Jis atvažiuoja čia rogutėmis, kurias traukia briedžiai. Aš jam palieku pieno stiklą ir sausainių užvalgyti. Tą naktį jis būna labai pavargęs, nes turi labai daug apkeliauti. Kažin, ar Kalėdų senis nukeliauja pas vaikučius į Lietuvą? Aš turiu pusbrolių ir pussesterių Lietuvoje.

Zina Aukštikalnytė, 3 sk.

KALĖDŲ SENELIS

Vieną vakarą mergytė vardu Kristina sėdėjo ant sofos ir galvojo apie Kalėdas ir Kalėdų senelį. Ji niekada nematė Kalėdų senelio. Kitą rytą Kristina atsikėlė, pažūrėjo pro langą ir pamatė, kad snigo. Ji nubėgo pas mamą ir paklausė: "Ar šiandien Kalėdos?" Mama atsakė: "Taip, jau Kalėdos, ir Kalėdų senelis ateis". Kristina greitai apsirėngė ir nekantriai laukė.

"Vilnelės" puslapi tvarko Maironio aukštesniosios mokyklos mokiniai. Norėdami padaryti jį įdomiu visiems, kviečiame visus šeštadieninių mokyklų mokinius ir tokių mokyklų nelankančius lietuvius bendradarbiauti. Siųskite mum savo rašinėlius, žinutes iš jūsų mokyklų veiklos, juokingus nuotykius (juokų skyreliui), dalyvaukite galvosūkių konkurse, atsiųskite savo mįslių ar galvosūkių (jų sprendime konkursui negalėsit dalyvauti).

Kviečiame visus mokytojus paraginti savo mokinius "Vilnelę" skaityti ir remti. Padėkite mum padaryti ją mūsų "Vilnele".

Naktį Kristina išgirdo kažką. Ji atsikėlė ir nuėjo į mamos kambarį, bet Kalėdų senelio ten nebuvo. Tėvelis su Kristina nuėjo į salioną ir ten pamatė Kalėdų senelį. Jis turėjo ilgą barzdą ir didelę raudoną kepurę su kitu. Kristina buvo labai laiminga, kad pamatė Kalėdų senelį.

Monika Vygantaitė, 3 sk.

SNIEGAS

Prieš keletą dienų mes turėjome daug sniego. Buvo apie 4-6 coliai ant žemės, kai mesėjome į autobuso stotį, ir vis dar snigo. Autobuso mes laukėm pusę valandos. Kai autobusas atėjo, mum užtruko 20 minučių nuvažiuoti į mokyklą. Kitomis dienomis mum trunka tik 10 minučių!

Pirmą pamoką mes sėdėjome "home room" visą pamoką ir tik kalbėjome tarp savęs: nieko nedarėm, nes nebuvo užtenkamai mokytojų. Antrą pamoką aš turėjau "study hall" — mokyti, ir vis tik sėdėjome. Tą dieną 296 mokiniai neatėjo į mūsų mokyklą ir kiekvieną pamoką vis daugiau išėjo namo. Visose klasėse nebuvo užtenkamai mokinių, o kai orkestras pabandė groti, nieko negalėjai girdėti, taip mažai žmonių buvo. Ir vis tiek mums reikėjo eiti į mokyklą! Ar būvo prasmė?

Rasa Bobelytė, Aukšt. M. m.

Du nykštukai iš "Snieguolė ir septyni nykštukai" vaidinimo, kuris buvo suvaidintas Maironio lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutėje sausio 13 Kultūros Židinyje. Nuotr. G. Penko

KALĖDOS

Vieną naktį per Kalėdas labai labai smarkiai snigo. Kalėdų senis labai bijojo skristi į tokį baisų sniegą. Jo stimos irgi labai bijojo. Ponia Kalėdų senė šokinėjo po visą namą. Kalėdų senio nykštukai jau dėjo dovanas į maišus. Nykštukai visą laiką sakė: "Pasiskubink, Kalėdų seni, vaikai tavęs laukia!"

Kalėdų senis sakė, kad palaiks, gal nustos snigti. Jis vis laukė ir laukė. Jau už penkių minučių jis turėjo išskristi. Pagaliau nustojo snigti. Kalėdų senis įsijėdo dovanas į savo roges ir išskrido.

Laura Gudelytė, 3 sk.

Snieguolė ir septyni nykštukai

Senelis ėjo per mišką ir šaukė laumes. Neprisilaikęs atsisėdo prie kelmo ir užmigo. Už kokios valandos susirinko laumės. Jos šoko ir kalbėjo. Paskui surado senelį, miegantį prie kelmo. Pakuteno jam nosį su smilga. Senelis labai supykė. Tada jos pasakė, kad jis pažadėjo jom pasekti pasaką. Tai jis ir pradėjo.

Pasakoje gėlės šoko suktinį, dainavo ir kalbėjo. Kai gėlės dainavo, bitės ir Dievo karvytės šoko. Paskui nykštukai išėjo į darbą. Kai jie išėjo, šoko du briedžiai, o po jų įbėgo bitės ir Dievo karvytės ir sakė, kad matė karalaitę, ateinant siauru takeliu. Karalaitė atėjo, truputį apsidairė ir pamatė namelį. Gėlės sakė, kad ten nykštukai gyvena. Tai ji ėjo ir sutvarkė nykštukų namelį.

Kai nykštukai grįžo, jie surado namelį sutvarkytą. Karalaitė jiems pasakė, kad ji neturi kur gyventi, ir nykštukai leido pas juos pasilikti.

Vieną dieną atėjo sena ponia. Iš tikro ji buvo ragana ir turėjo obuolius, kurie buvo apnuodyti. Ant kiekvienos lėkštės karalaitė padėjo nykštukam po obuolį. Dar vienas atliko, tai ji atsikando ir nugriuvo ant žemės. Kai nykštukai grįžo, jie klausė: "Kas atsitiko mūsų karalaitė?" Gėlės atsakė: "Ragana čia buvo ir davė karalaitėi apnuodytus

Maironio lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutės vaidinimas sausio 13 Kultūros Židinyje. Nuotr. G. Penko

obuolius." Nykštukai padėjo karalaitę į karstą. Paskui atėjo karalaitis ir norėjo ją pasiimti. Jis paėmė ją už rankos, ir karalaitė atsikėlė. Nykštukai, bitės, Dievo karvytės ir gėlės leido karalaitę pasiimti karalaitę.

Šį vaidinimą pastatė ponia Česnavičienė Eglutės proga sausio 13.

Auksė Jankauskaitė, 3 sk.

BABATINKA

Aš myliu savo Babatinką. Babatinka yra lėlė. Mano sesutė neįgyvena su mumis, tai Babatinka yra man kaip sesutė. Babatinka turi daug rūbų. Aš ją apvelku suknele. Vakare aš apvelku pižama.

Babatinkos trumpas vardas yra Baba. Aš ją vadinu Baba. Aš turiu jai butelį ir pilu ten tikrą vandenį. Per Kalėdas ji bus vienu metu, nes aš radau Babatinką pernai po eglutę.

Danutė Macelytė, 2 sk. mok.

KNYGELE

Nelabai seniai vienoj bibliotekoj gyveno knygelė. Ji buvo mažą, jos viršelis ryškus, lapeliai švarūs ir paveikslėliai spalvingi. Bet ji turėjo vieną didelę bėdą. Ją, lentynoj stovindami, didesnės knygos buvo nustūmusios į galą, ir dabar ji ten stovėjo, prispausta prie sienos. Jai buvo liūdna tam tamsiam kamputyje. Vaikučiai negalėjo jos matyti ir ja pasidžiaugti. Mat, knygelė buvo išdidi ir mėgo pasirodyti!

Knygelė sakė kitom didelėm knygom:

— Prašau, pasitraukit tik truputį į vieną pusę, prašau!

— Mūsų tarpe nėra vietos tokiai mažai nereikšmingai knygelei. Mes svarbesnės negu tu! Mes vaikučius mokom istorijos, geografijos, matematikos, kalbų, — išdidžiai kalbėjo storosios knygos.

— O, teisybė, teisybė, bet tarp mano viršelių yra graži, maloni pasakėlė! Vaikučiai tuoj mane gražią pamatys ir griebis į rankutes! — linksmai kalbėjo knygelė.

— O kad tu įsivaizduoji tokia gražia, mes tyčia tave užstosim, kol tu išmoksi nesididžiuoti!

Po to visos nutilo. Knygelei net ašarėlės pradėjo riedėti. Bet ji tarė sau:

— Neverki, viršeli ir visas gražias spalvas sugadinsi! Bet kam tie gražūs paveikslėliai, jei niekas jų nematys? — tyliai sau kalbėjo. — O gal teisybę jos sako? Gal esu išdidi? Žinau, ką darysiu! Būsiu tylesnė, niekam nieko nesakysiu, gal jos tada pasitrauks! — taip nutarus, knygelė užmigo.

Kitą dieną, ir dieną po jos, ir dar vieną dieną knygelė netarė nė žodelio. Jai tai buvo sunku, jai patiko paplėpti su kitom knygom. Štai vieną dieną ji pabunda ir mato prieš save tuščią vietą. Kitos knygos į ją žiūri ir šypsosi.

— Ar gali būti ta vieta man? — nustebusi tarė. — Tai tikrai aš buvau išdidi! Ačiū, ačiū labai! — linksmai sušuko knygelė.

Ir dabar ji stovi, kur visi vaikučiai gali ją matyti; neišdidi, kukli graži knygelė.

Danutė Norvilaitė, Aukšt. M. m.

IŠ MAIRONIO MOKYKLOS GYVENIMO

— Sausio 5 susirinkome po Kalėdų atostogų pamokom ir repeticijom.

— Sausio 13 Kultūros Židinyje buvo Eglutė. Vaidinom "Snieguolę ir septynis nykštukus". Režisavo p. R. Česnavičienė, šokius paruošė mkt. A. Rygelytė. Vaidino, šoko ir dainavo virš 70 mokinių. Svečių, tėvelių ir būsimų mokinių buvo pilna salė. Pasigedom buvusių mokinių ir mokytojų. Ar mūsų pastangos jau jiems neįdomios?

MANO ŠUNIUKAS

Aš turiu šuniuką. Jo vardas yra Kleo. Kartais jis yra kvailas. Jis galvoja, kad yra vaikas.

Kai aš su sesute skaitom, jis nori skaityti su mumis. Kai mes žaidžiam sviediniu, jis nori kartu žaisti. Kai mes bėgiojam, jis irgi bėga su mumis. Kai mes išeinam iš kambario, jis nori eiti su mumis. Kai, neleidžiam jam, eiti kartu, jis užlipa ant lango ir žiūri. Jei mes pažūrime, jis nusuka galvą, ir galvoja, kad mes jo nematom.

Maistas jam skanesnis iš mūsų rankų, negu iš jo lėkštės. Mes jį labai mylim, nors kartais ir maišosi mum po kojų.

Dana Ona Senkutė, 3 sk. mok.

K	U	C	I	O	S	N	C	A	B	N	A	U	J	I	M	L
R	A	P	Z	K	R	P	N	O	J	A	D	E	C	B	E	Z
K	R	L	J	L	R	I	E	S	U	T	A	I	E	F	T	P
R	O	G	E	S	C	H	P	V	A	R	P	A	I	G	A	U
S	S	L	T	D	N	V	D	S	N	O	M	L	J	H	I	S
N	J	Z	F	L	U	O	J	N	G	K	O	H	M	R	S	Y
I	A	V	M	F	P	S	P	B	E	T	L	I	E	J	U	S
E	U	A	Y	U	K	Z	E	S	L	R	A	O	T	B	G	J
G	N	I	Z	R	N	G	J	N	A	D	E	V	U	N	W	N
O	I	D	F	D	E	P	T	I	E	O	J	K	L	M	O	
S	M	Z	E	U	L	H	U	V	N	S	F	V	S	R	P	V
E	A	D	T	U	A	J	S	N	O	D	T	G	A	V	U	Z
N	S	E	A	D	G	J	Y	M	O	D	Z	L	A	N	S	T
I	P	S	A	C	S	A	L	D	A	I	N	I	A	I	O	R
S	N	I	E	G	A	S	V	R	V	A	I	N	I	K	A	S

JUOKELIAI

Jonukas vieši pas tetą. Teta vaišina pyragaičiais. Suskamba telefonas. Sugrįžusi teta ragina:

— Valgyk, Jonuk!

— Tetule, jau aš pilnas!

— Na, tai į kišenę dėkisi!

— Kad ir ten jau pilnai!

-o-

Darželio vaikučiai priešpiečių atėjo. Vienam mokytoja turi atidaryti priešpiečių dėžutę, kitam — atkimšti buteliuką sodės.

— Išimk mano sandwich, — prašo Tomas pagalbininkės.

— Sakyk sumuštinį, — pataiso ji.

— Kad mano ne su muštarda! Su peanutbutter, — protestuoja Tomas.

DRAUGAS

Mes visi turime draugų. Vienas iš tų draugų būna pats geriausias. Su juo gali pasikalbėti, pažaisti. Draugas yra tas žmogus, kuriam gali visa pasakyti ir kuris iš tavęs nepasijuoks. Aš negalėčiau be draugo gyventi. Draugas yra lyg brolis.

Algis Lukoševičius, 5 sk.

Galvosūkių konkursas

Kviečiame visus skaitytojus dalyvauti. Galvosūkiai vertinami taškais. Atsakymus įduokite Aukštesniosios klasės mokiniams arba siųskite paštu Danutei Norvilaitė (adresą viršuje prie "Vilnelės" pavadinimo). Mokslo metų pabaigoje daugiausia taškų surinkę gaus dovanas.

GALVOSŪKIS NR. 1

(vertinamas 5 taškais)

Suraskite bent 10 žodžių, primenančių Kalėdas. Žodžių ieškokite gulsčiai, stambiai ir įstrižai.

Sudarė Birutė Bivainytė, Aukšt. kl.

GALVOSŪKIS NR. 2

(vertinamas 2 taškais)

Įrašykite Lietuvoje mėgstamą gėrimą. Skaitydami iš atbulo galo, gausite kitą gėrimą, pavasarį gaunama iš medžių.

MISLĖS

(vertinamos 2 taškais)

1. Žiburyš kamine, dundulis danguje.
2. Šėmas jautis dangų laižo.
3. Raudonas gaidys po žemėm gieda.
4. Septynios sesutės vienoj lovoj guli.

Atsakymai bus kitame "Vilnelės" puslapyje.

SPAUDOS ATSTOVAI BALFO CENTRE

JURGIS JANUŠAITIS

Balfo centras, iš New Yorko perkeldintas į Chicago, gražiai įsikūrė Altos būstinėje, užimdamas bene du trečdalius Altai priklausančių patalpų. Centro valdyba sausio 17 buvo sukvietusi spaudos atstovus, kad arčiau susipažintų su dabartine jos veikla.

Balfo generalinis sekretorius Jonas Jasaitis, pradėdamas konferenciją, prašė spaudos atstovų apžvelgti patalpas ir susipažinti su siuntų persiuntimu į įvairius kraštus.

Patalpos geros. Gana geri, įstaigai pritaikyti baldai. Rūsyje — J. Mackevičiaus su talkininkais tvarkingai prižiūrimas ir tvarkomas rūbų sandėlis. Jame radom apie 30 siuntinių, paruoštų siųsti Suvalkų trikampyje gyvenantiems lietuviams. Per šešis mėnesius Chicago lietuvių yra sunėšę daug gerų drabužių — kostiumų, skalbinių, megztnių, apsiaustų, avalynės. Drabužiai ir avalynė tinka naudoti. Pastebėtina, kad kostiumai gražiai išvalyti, beveik nauji, o skalbiniai išskalbti, išlyginti.

Balfo centro valdybos vicepirmininkas informacijos reikalam Algirdas Pužauskas apžvelgė Balfo istorinius bruožus, prisiminė eilę ilgamečių Balfo darbuotojų, jo steigėjų, spaudos žmonių, jų tarpe L. Šimutį, Augustą, Pijų Grigaitį, K. Karpį, ilgamečius Balfo direktorius, kaip prel. J. Končią, Paurazienę, St. Bredes, Norą Gugiengę, Nadą Rastenį, A. Trečioką, A. Devenienę, Mariją Rudienę ir kitus, kurie Balfo kelyje yra į-

mynę gilius pėdas, atidavę dalį savo gyvenimo bei širdies artimo meilės darbui.

Balfas buvo įsteigtas 1944 kovo 24. Taigi šiais metais bus minima jo 30 metų veiklos sukaktis.

A. Pužauskas pažymėjo, kad Balfas dirba sutartinai, kad anksčiau direktoriatas buvo sudarytas iš vadinamųjų politinių partijų atstovų, gi pagal naują konstituciją dabar Balfo seime išrenkami direktoriais asmenys, uoliai dirbą Balfo darbus.

Centro valdybos pirmininkė Marija Rudienė dėkojo spaudai už talką. Savo ilgesniame pranešime staptelėjo prie buvusių nemalonių įvykių Balfe — teismo bylos. Bet visa tai jau praeitis. Centro valdyba su didele energija ir ryžtu darbą pradėjo Chicagoje. Pirmininkė prisiminė 1944 metus, kada Balfas balandžio 1 buvo inkorporuotas. Prisiminė jo pirmūnus. Pateikė pluoštą įspūdžių iš paskutiniojo Balfo seimo, kalbėjo apie pastangas Balfo skyrius įregistruoti visose valstijose. Parodė tvarkingai vedamas Balfo centro bylas, dokumentus, kartoteką, siuntų persiuntimo dokumentus. Šį darbą atlieka nuolatinė Balfo sekretorė Grožvyda Giedraitytė. Parodė aplankuose suglaustus didelius pluoštus prašymų pašalpom gauti. Į Suvalkų trikampį jau išsiųsta per 200 siuntinių su drabužiais, ir tai sudaro per 7000 svarų. Tai didelis darbas, reikalaujantis atidos ir kruopštumo. Čia taip pat didelę kantrybę parodo J. Mackevičius su savo talkininkais.

LB KRAŠTO VALDYBA

(atkelta iš 3 psl.)

“Oceana Publications, Inc.”, kuri leidžia etninių grupių kronologiją, prašydamas, kad ten būtų įtraukti ir lietuviai, nes latviai jau yra aprašyti. Gauta visa eilė prašymų iš Lituanistikos Instituto. Jie nutarta svarstyti kitame posėdyje, į kurį bus pakviesti referentais dr. V. Maciūnas ir dr. J. Puzinas.

Iš VLIKo gautas pakvietimas dalyvauti veiksnių konferencijoje kovo 24 New Yorke. Iš ALTO negauta jokio atsakymo ir gruodžio 28 d. laiška, kviečiantį pasitarimui santykiams išlyginti prieš Vasario 16-ją. Nutarta ir toliau ieškoti būdų su ta organizacija tartis ir kartu dirbti. Tam tikroje mūsų spaudoje pasirodė pareiškimai, kad LB Krašto valdybos pirmininkas yra neegzistuojantis, o Lietuvių Bendruomenės veikla esanti nelegali, taip pat, iš Cicero vietovės paduoti skundai valdžios įstaigom, kad LB nemokanti mokesčių. Nutarta į minėtus pareiškimus nereaguoti. Vicepirm. advokatas dr. A. Novasitis yra įgaliosas ištirti skundus amerikiečių įstaigose. Tai nepirmas ir, deja, tur būt, nepaskutinis kartas, kad kai mūsų priešas pats nepajėgia mūsų veiklos sutrukdyti, tai susiranda sau talkininkų iš pačių lietuvių tarpo.

Pastaruoju laiku k.v. nariai, palyginti, daug važinėja įvairiais bendruomeniniais reikalais. Vicepirm. V. Maciūnas lankėsi Washingtone ir New Yorke stengdamasis sudaryti Jaunimo Sąjungos valdybą. Sausio 25 vicepirm. Aušra Zerr (Mačiulaitė) Washington tūrėjo pasikalbėjimą su “Washington Post” ir “Christian Science Monitor” redaktorais, sausio 26 dauguma valdybos narių dalyvavo rytinio pakraščio LB darbuotojų suvažiavime New Yorke, sausio 26-27 pirm. J. Gaila dalyvavo LFB politinių studijų dienoje Los Angeles, vasario 10 Kultūros Židinio atidarymo iškilmėse N. Y., Vasario 16 d. minėjime Newark ir vasario 17 minėjime Hartforde. Vicepirm. Rimas Česonis Vasario 16-tosios minėjime Baltimoreje.

(jg)

Balfo įstaigoje Chicagoje iš k. sekretorius Jonas Jasaitis, vicepirmininkas Algis Pužauskas, pirmininkė Marija Rudienė. Nuotr. V. Noreikos

darančios lietuvių vaikam žalą. Reikia su tuo kovoti. Socialiniais klausimais patarimus duoti sutiko gen. Mikas Rėklaitis, sociologas Vaclovas Kleiza ir Bylaitis. Tai būtų dar vienas geras įnašas į Balfo veiklą.

Jonas Jasaitis, konferencijai baigiantis, konkrečiai pažymėjo, kad nėra kitos tokios organizacijos, kuri turėtų 4600 nario mokestį susimokėjusių narių, kaip Balfas. Numatoma atgaivinti anksčiau veikusius 150 Balfo skyrių, iš kurių dabar telikę 52; atgaivinti ir suorganizuoti Balfo veiklą į atskiras apygardas. Balfo direktorių suvažiavimas

įvyks šių metų balandžio 27 Chicagoje.

Spaudos atstovai pageidavo, kad spaudos konferencijose būtų taupomas laikas, kalbama konkrečiai, kad būtų paruošti raštu trumpi pranešimai.

Balfo centro valdybos pokalbis su spaudos atstovais buvo atviras, šiltas ir naudingas. Balfo centras turi gražių užsimojimų, imasi iniciatyvos vykdyti plačių mastu šalpos darbą. O tai sveikintina.

Po konferencijos dar buvo prie kavos pasidalinta Balfo džiaugsmais ir rūpesčiais.

PO CHICAGOS DANGUM

“Dievas sutvėrė mus būti lietuviams, tokie turim ir būti”, — pareiškė žymus visuomenininkas prelatas Pr. Juras per lietuvių televiziją sausio 27. Kun. A. Kezys, lietuvių foto archyvo vedėjas, parodė filme prel. Juro gyvenimo dalelę. Buvo kalbama apie Alkos muziejų Putname. Prel. Juras šiuo savo darbu paliks mūsų tautai didelį turtą, nes muziejų yra sukrauti Lietuvai brangūs istoriniai dalykai. Prelatas yra nusipelnęs ir kaip spaudos rėmėjas bei knygų leidėjas. Kun. A. Kezys pareiškė, kad LFA turi apie tris tūkstančius skaidrių iš įvairių įvykių. Jaunimo Centre jam gautos patalpos ir jis bus plačiau išvystytas.

Lietuvių moterų klubas kasmet rengia Gintaro balių, labai įspūdingą ir iškilmingą, su gražiomis ceremonijomis. Šiame klubo pirmininke išrinkta žinoma veikėja Petrošienė. Balius bus

birželio mėnesį Conrad Hilton viešbutyje. Dabar jau registruojamos debiutantės. Jau antri metai panašų balių rengia Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Chicago klubo specialiai išrinktas komitetas su pirmininke St. Bacevičiene, spaudos informatore S. Jelonienė ir kt. Registruoja abiturientus — mergaites ir berniukus. Norima tą balių padaryti kuo puošnesnį. Jis bus gegužės 19 Drake viešbutyje. Mūsų jaunimas per tokius rengimus susipažįsta ir ilgai prisimena jų įspūdžius.

NBC televizijos tinklas sausio 27, sekmadienį, pusę valandos paskyrė pasikalbėjimui su keturiais buvusiais Sovietų kalbiniais, jų tarpe ir su dr. M. Deveniu, į Sibirą ištremtu 1940.

Lietuviškos vestuvės, Grandies sambūrio pastatytos Marijos aukštesniojo mokykloje sausio 27, susilaukė nepaprasto visuomenės dėmesio. Pritrūka

viėtų svečiam. O salėj telpa daugiau kaip 1300 žmonių. Tautinių šokių ir sambūrio vadovė — Irena Smieliausienė, režisoriaus — J. Valentinas, solistė — A. Simonaitytė, choro vadovas — P. Mielulis, dekoratorius — J. Daugvila, kaimo kapelos vadovas — Ažuolas Stelmokas, kanklininkų vadovė — Em. Pakštaitė. Dekoracijos, apšvietimas, drabužiai — viskas tiko. O programos atlikimas — neišpasakytai gražus, su visom tradicijom, staigumais, žaviu Simonaitytės balsu, orkestro maršais, kapelos sutartinėm, chorų, šokių ir jaunatviška aplinka. Viskas tautiškai išreiškta pagal I. Smieliausienės ir M. Glemžaitės “Kupiškėnų vestuvių” ir kun. Ant. Juskos “Svodbinių rėdų” tekstus.

Lietuvių Prekybos Rūmai sausio 9 turėjo savo metinį susirinkimą. Išrinkti vėl į valdybą: A. Baliūnas, Monkus, P. Vilkelis, K. Oksas ir A. Kerelis. Veikla nesikeičia. Pinigai, kurių yra sutaupyta virš 40 tūkstančių dol., nustojo daug vertės. O prieš 10 metų už juos buvo galima įsigyti gražią salę parengimam.

Povilas Vaišvila, jaunas lietuvis, buvo nušautas autobuso šoferio, negro, jiem susiginčijus dėl autobuso bilieta. Šoferis buvo suimtas.

Konsulė J. Daužvardienė sausio 29 kalbėjo per WJOB radiją, su komentatorium išskeldama Lietuvos nelaimės ir lietuvių išgyvenimus tėvynėje bei Sibire.

Lietuvių televizija kovo 26 minės 8 metų savo gyvavimo sukaktį.

Bal. Brazdžionis

— Waterbury, Conn., tradicinis Vasario 16 d. proga pobūvis, daug metų Danutės Venclauskaitės ruošiamas jos motinai a.a. Stanislavai Venclauskieniui atminti, ir šiemet įvyks vasario 16, šeštadienį, 6 val. vak. lietuvių klube, 48 Green St. Trumpa programėlė, vakarienė, loterija. Dienos parengimo išlaidas apmoka pati rengėja, o pajamos skiriamos Vasario 16 d. gimnazijai Vokietijoje parenti.

— Vladui Būtėnui paskirta Lietuvių Katalikų Mokslo akademijos 1000 dol. žurnalistikos premija. Šios premijos iniciatorius ir mecenatas yra kun. dr. J. Prunskis. Šiais metais vertinimo komisijoj dalyvavo kun. J. Vaišnys, SJ, pirm., Nijolė Užubalienė, sekr., Vytautas Kasniūnas, Povilas Gaučys ir Aloyzas Baronas.

— Cleveland, Ohio, Vasario 16-tosios minėjimas įvyks vasario 17. 10 val. mišios Naujos lietuvių parapijos bažnyčioj. 10:30 val. mišios Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioj. 4 val. popiet iškilmingas minėjimas Naujos lietuvių parapijos salėj. Pagrindinę kalbą pasakys dr. J. Genys iš Washington, D.C. Kalbės ir Clevelando burmistaras Ralph Perk. Meninė daly dainuos sol. Aldona Stempuzienė ir Clevelando Ramovės choras.

— Dayton, Ohio, Vasario 16-tosios minėjimas vyks vasario 17. Prasidės 2 val. popiet pamaldomis Šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioj. 3 val. minėjimas lietuvių klubo salėj. Meninę programą atliks Clevelando vyrų oktetas.

— Lugano (Šveicarija) italų kalba dienraštis LUGANO 1973 gruodžio 11 straipsniu, vardu “Nedarbas Sovietų Sąjungoje”: “Padėtis Lietuvoje, kaip ir kitose teritorijose, tebėra įtempta ir gali netikėtai sprogti” ilgai nagrinėja nedarbo problemą Sovietijoje, nežiūrint visų komunistų užtikrinimų, kad jų sistemoje nedarbo negali būti. Straipsnis pradėdamas taip: “Goebels, Hitlerio propagandos ministeris, visuomet sakydavo: “Wiederholung macht die Wahrheit” (Kartojimas padaro tiesą). Nesvarbu, ar kalbi tiesą, svarbu nuolat kartoti. Pamažu viešojo opinija pripras manyti, kad tai iš tikrųjų yra tiesa. Tarp ištikimiausių Goebelso pasekėjų yra ir komunistai. Jų propaganda, paremta jų tezių beavanginiu kalimu ir mechaniniu kartojimu, verčia priimti tvirtinimus, esančius toli nuo tiesos. Daugumas komunistų mitų yra sukurta vartojam kaip tik šią sistemą”.

Straipsnis baigiamas tuo, kad ir Lietuvoje pogrindžio rezistentinis judėjimas yra stiprus ir kelia smarkią KGB akciją prieš bedarbius, intelektualus, rašytojus ir katalikus. (Elta)

— Argentinoje šiuo metu veikia šios lituanistinės mokyklos: Aušros Vartų parapijos — vedėjas kun. Augustinas Steigvila, Lietuvių Susivienijimo — vedėjai Irena ir Leopoldas Stankevičiai, Birutės draugijos — ved. Genė Macaitienė, Lietuvių Centro — ved. Nelida Burbaitė ir Nelida Zavickaitė, Mindaugo draugijos — ved. S. Mikelaitytė, El. Šaulienė ir O. Šeštakauskienė, Nemuno draugijos.

— Nauji Darbininko skaitytojai: J. Bernianas, Toledo, Ohio, B. Česonis, Cinnaminson, N. J., J. Kupronis, Los Angeles, Calif., G. V. Oniūnas, New York City. Užsakę kitiem: S. Budrienė, Chicago, Ill. — Ig. Budriui, Bethel, Conn., P. Bernotas, Wetherfield, Conn., — M. Allen, Lawrence, Kansas. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam pirmiem metam Darbininko prenumerata tik 7 dol.

Dr. Jokūbas Stukas,
President

SCHUYLER SAVINGS

AND

Loan Association of

Kearny, New Jersey

24 Davis Ave., Kearny, N. J. 07032
Phone: 991-0001; 991-7260

Savings Certificate 2 years Minimum \$10,000 6½%	Regular Savings Accounts 5¼%
---	---

MOKA

Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaitomi nuosimčiai. Taupymo indėliai apdrausti ligi \$20,000.00

The FEDERAL SAVINGS and LOAN INSURANCE CORP.,
WASHINGTON, D.C.

DARBO VALANDOS: Pirmadienis-ketvirtadienis nuo 9 v. ryto ligi 3 v. p.p.
Penktadienis — 9 val. ryto ligi 7 val. vak.
Šeštadienis — 9 val. ryto iki 12 val. pietų

TURTAS (ASSETS) 8,000,000.00

Draugija lietuvių įkurta ir veikia nuo 1924 metų. Jos vadovybė ir dabar lietuvių rankose. Su tarnautojais galima susikalbėti ir kitomis kalbomis

Direktoriai: Joseph M. Belza, Edmund Bennett, John A. Condon, George Katilus, Jr., Frank Gelenitis, Esq., Stephen A. Mickewich, M.D., John D. Nakrosis, A.I.A., Walter Plikaitis, John J. Salvest, Esq.

SAVI, PAS SAVUOSIUS

Baltimorės žinios

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą rengia Baltimorės Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenė. Minėjimas bus vasario 17, sekmadienį. Mišios 8:30 v. Šv. Alfonso bažnyčioje aukojamos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir ištremtus į Sibirą. Iškilmingas banketas 1:30 v. Lietuvių svetainės didžiojoje salėje. Į banketą pakviesta valdžios atstovai ir kiti žymūs asmenys. Vasario 24 bus tęsiamas minėjimas, 2 v. popiet bus paskaita ir meninė dalis. Visi kviečiami dalyvauti pamaldose, bankete ir paskaitoje.

Šv. Alfonso parapijos sodalietės vasario 3 parapijos salėje turėjo savo metinius pusryčius ir susirinkimą. Išrinkta nauja valdyba: pirm. Barbara Dixon, vicepirm. Valerie Gurski, ko-

respondentė Karen Walstrum, raštininkė Judith Northrup ir išdininkė Florence Bauer.

Jautienos kepsnių balių surengė Šv. Vardo draugija mokyklos salėje. Dalyvavo daug žmonių. Pelnas paskirtas parapijos mokyklos reikalui. Parapijos kunigai nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie surengė tą balių ir kurie dalyvavo.

Lietuvių svetainės direktoriai ir šerinkinkai jautienos balių rengia kovo 3, sekmadienį, nuo 1 iki 6 v.v. Lietuvių svetainės salėje ir kambariuose. Šokiam gros geras orkestras. Be jautienos bus ir kitų valgių. Veiks loterija su įvairiomis dovanom.

Magdalena Vaškevičienė, ankstesnės kartos lietuvė, ilgai gyvenusi Baltimorėje, po ilgos ir sunkios ligos mirė gruodžio 30.

Velionė buvo ištikima Šv. Alfonso parapijos narė. Kol sveikata leido, dalyvavo pamaldose kiekvieną sekmadienį ir dirbo parapijos parengimuose. Gedulingos mišios už jos sielą buvo Šv. Alfonso bažnyčioj sausio 3. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko dukra Ona ir eilė anūkų.

Elzbieta Šileikienė, ankstesnės kartos lietuvė, ilgai gyvenusi Baltimorėje po sunkios ir ilgos ligos mirė vasario 4. Ji buvo susipratusi lietuvė, kol leido sveikata, dalyvavo lietuviškuose parengimuose. Mišios už jos sielą aukotos vasario 6 Šv. Petro barmyčioje. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Nuliūdime liko giminaitė Ieva Kraus, ir giminaitis Antanas Paulokevičius.

Jonas Obelinis

Birutės Novickienės laidotuvės Cypress Hills kapinėse Brooklyne. Kalba Jonas Rūtenis, prie karsto stovi sūnus Sigitas ir dukra Živilė, dešinėje Vliko atstovas J. Audėnas. B. Novickienė mirė gruodžio 14, palaidota gruodžio 17.

WORCESTER, MASS.

Vasario 16 minėjimas

Worcesterio Lietuvių Organizacijų Taryba Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 56 metų sukakties minėjimą Worcesteryje rengia vasario 17, sekmadienį.

11:30 val. ryto iškilmingos mišios už Lietuvą ir kenčiančius lietuvius aukojamos Aušros Vartų parapijos bažnyčioj. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioj tą patį sekmadienį mišios už Lietuvą ir kenčiančius lietuvius bus aukojamos 10 val. ryto.

3 val. p. p. minėjimas Lietuvių Piliečių Klube, 67 Vernon gatvė. Pagrindinis kalbėtojas — prel. Jonas Balkūnas iš Maspeth, New York. Meninę dalį atliks Meno Mėgėjų Ratelio "Penketukas", vadovaujamas muz. V. Burdolio, Aušros Vartų lituanistinės mokyklos tautinių šokių grupė, vadovaujama mokytojos L. Pauliukonytės, ir Moterų Sąjungos 5-tos kuopos choras, vadovaujamas G. Kaneb. Taryba prašo organizacijas dalyvauti su vėliavomis pamaldose ir minėjime.

Aukos bus renkamos ir skiriamos pagal aukotojų pageidavimą: Altai, Vlikui ar Lietuvių Bendruomenei. Jas galima įteikti per minėjimą arba pasiųsti Lietuvių Organizacijų Tarybos išdininkui adresu: Kostas Podolskis, 275 Massasoit Road, Worcester, Mass.

Priimamos aukos

Lietuvių Labdaros Draugijos Maironio Parko pastatų atstatymo paruošiamieji planai pradėti. Priimamos ir aukos. Siųsti: Maironis Park, Building Fund, 52 South Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass.

J.M.

Waterbury, Conn.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lietuvos nepriklausomybės šventė Waterburyje, Conn., minima vasario 17, sekmadienį. Minima tokia tvarka:

9 v.r. vėliavos pakėlimas prie City Hall.

10:05 v. per lietuvišką radijo valandėlę — montažas, šventės prasmės prisiminimas.

11 val. iškilmingos mišios Šv. Juozapo parapijos bažnyčioje. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

3 val. iškilmingas minėjimas — akademija parapijos salėje. Įvairioje minėjimo programoje kalbą pasakys dr. Vaidievis Mantautas.

Meninę dalį atliks muzikas Jurgis Petkaitis su solistais iš Hartfordo.

Dalyvaus aukšti valdžios pareigūnai.

5:30 v. priėmimo vaišės Armand's restorane. Ir čia kviečiami visi dalyvauti ir pabendrauti su minėjimo aukštais svečiais.

Salėje prie įėjimo bus renkamos aukos Lietuvos laisvinimo reikalui.

Waterburio Alto valdyba

Tradicinė Užgavėnių vakarienė

Meno Mėgėjų Ratelis nuo įsikūrimo dienos ne tik džiugina mus lietuviška daina, bet ir palaiko lietuviškus papročius. Kasmet surengia tradicinę Užgavėnių vakarienę, kurią pagamina Ratelio narės, nes jos yra ne tik geros dainininkės, bet ir puikios šeiminkės.

Šiais metais tradicinė Užgavėnių vakarienė įvyksta vasario 23, šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Piliečių Klube, 67 Vernon gatvė. Bus puiki programa, kurią atliks M. M. Ratelio Penketukas, vadovaujamas muz. V. Burdolio.

Solo dainuos pirm. V. Roževičius. Pirmą kartą pasirodys naujai susikūrusių vyrų ir moterų oktetas, vadovaujamas buvusio ilgamečio M. M. Ratelio choro vadovo muz. Zigmo Snarskio. Akomponuos Olga Keršytė.

Programą ves Ratelio įkūrėjas Leopoldas Jakubauskas. Jis yra puikus humoristas. Todėl visi pasiruoškit gražiam juokui ir pasiklausymui gražių patarimų.

Po programos — puikiausi šokiai, kurių muzika tiks visokio amžiaus žmonėms.

Rengėjai kviečia Worcesterio ir aplinkinių kolonijų lietuvius kartu su jais linksmai praleisti vakarą. Įvertinkim rengėjų pastangas ir kartu lietuvišką dainą, kurios skambėjimas priklausos nuo mūsų pačių.

Penketukas

Meno Mėgėjų Ratelis dėl žmonių stokos jau keleri metai negali pilnai veikti. Egzistuoja tik muz. V. Burdolio vadovaujamas kvintetas, visų vadinamas Penketuku, turįs puikų pasisekimą ne tik Naujojoje Anglijoje, bet ir už jos ribų.

Be tradicinės Užgavėnių vakarienės, Penketukas kasmet surengia ir gegužinę. Praėjusiais metais jis atliko programą Vasario 16-osios minijime, Athol, Mass. Dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopa Penketuką buvo pakvietusi į savo parengimą atlikti meninės dalies. Tuo pasekė ir Bostono šauliai, pakviesdami Penketuką atlikti programos jų surengtame Vilniaus įkūrimo sukakties minėjime. Kada buvo surengti pietūs Šv. Kazimiero parapijos statybos fondui, jis ir čia visus linksmino gražia programa. Girdėsim jį dainuojant ir solo. Girdim jį dainuojant ir įvairiuose parengimuose. Esant reikalui, jis palieka darbovietę ir prašomas neatsisako padidinti ar pagiedoti. Prie Šv. Kazimiero parapijos choro priklausos ir kitos Penketuko narės — A. Brantienė ir K. Naikelienė, kuri prieš dvejus metus neteko savo vyro, staiga jam mirus, bet rūpestingai auklėdama šeimą, suranda laiko ir lietuviškai dainai.

Penketuką sudaro: V. Roževičius, U. Roževičienė, A. Brantienė, E. Gorodeckienė ir K. Naikelienė. Jo pirmininkas V. Roževičius gieda ir Šv. Kazimiero parapijos chore. Turėdamas gražų balsą, dažnai pagieda ir solo. Girdim jį dainuojant ir įvairiuose parengimuose. Esant reikalui, jis palieka darbovietę ir prašomas neatsisako padidinti ar pagiedoti. Prie Šv. Kazimiero parapijos choro priklausos ir kitos Penketuko narės — A. Brantienė ir K. Naikelienė, kuri prieš dvejus metus neteko savo vyro, staiga jam mirus, bet rūpestingai auklėdama šeimą, suranda laiko ir lietuviškai dainai.

Lietuviškus reikalus Penketukas paremia ir aukomis.

Sausio 6 įvyko metinis Meno Mėgėjų Ratelio susirinkimas. Valdyba perrinkta ta pati: pirmininkas V. Roževičius, vicepirmininkas S. Valinskas, sekretorė E. Gorodeckienė, išdininkas V. Grimaila, valdybos narys K. Griškaitis; revizijos komisija — Valinskienė ir Degutis.

Naujos valdybos įvedimas

Lietuvių Piliečių Klube sausio 20 įvyko Lietuvių Labdaros Maironio Parko Draugijos naujos valdybos įvedimas ir pietūs.

Romas Jakubauskas pasveikino visus susirinkusius ir pakvietė vieną iš pirmųjų buvusių draugijos pirmininkų, Petrą Milių, kuris iššaukė visus valdybos narius ir tarybos direktorius.

Šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. A. Miciūnas visus prisakdino, sukalbėdamas atitinkamą maldą. Palinkėjo visiems vieningai dirbti, nes sunkus ir didelis darbas stovi prieš akis, tai Maironio Parko atstatymas.

Valdyba perrinkta ta pati: visą širdim šiai draugijai atsidavęs energingas pirmininkas Kazys Adomavičius, vicepirmininkas Jonas Pipiras, protokolų raštininkas Juozas Miliauskas, finansų raštininkė Ona Keršienė, išdininkas Mykolas Scigla, kasos globojė — Kuzmickienė ir Lozoraitienė. Revizijos komisija: Romas Jakubauskas ir Steponas Valinskas. Tvarkos prižiūrėtoja — Ieva Tompsonienė.

Programos vedėjas R. Jakubauskas priminė, kad nors ir esam prisiglaudę Lietuvių Piliečių Klube ir už tai klubo vadovybei esam dėkingi, bet pie-

PATERSON, N.J.

Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 56 metų sukakties minėjimas šiais metais įvyks vasario 24 d. 2 val. p. p. Paterson Catholic Regional High School salėje, 764 11th Ave., Paterson, N. J. (prie East 43rd St. ir Broadway). Didelė aikštė automobiliams.

Iš ryto 10 val. 30 min. bus pamaldos už Lietuvą Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje, 147 Montgomery Pl.

2 val. p. p. aukščiausiai minėto salė iškilmingas susirinkimas. Paskaitą skaitys Vliko narys teisininkas Vytautas Vaitiekūnas.

Nepaprasta meninė dalis: atvyksta vyrų choras "Perkūnas", kuriam vadovauja muzikas Vyt. Strolia, o su choru ir solistas Stasys Citvaras. Jau girdėjome ir skaitėme, kad Brooklyno naujajame Kultūros Židinyje "Perkūnas" turėjo didžiausią pasisekimą ir sutraukė daugiausia publikos.

Minėjimą rengia Patersono Lietuvių Bendruomenės valdyba, kurią sudaro pirm. F. Misiūnas ir nariai: Zita Šaulienė, J. Sabaliauskas ir V. Matusaitis. Valdybą talkina parapijos klebonas kun. V. Dabušis ir buvęs jos ilgametis pirmininkas Antanas Rugys.

Labai kviečiami visi Patersono ir apylinkių lietuviai. Vieta labai lengvai pasiekama ir autobusu Nr. 1 — 102 (Newark, Hackensack, Paterson). Tik reikia pasakyti, kad norite patekti į Reg. Cath. H. S. Paterson, prie Eastside Park. Reikės paeiti tik vieną bloką. Autobusai kursuoja ir sekmadieniais.

Valdyba

Prof Juozas Eretas prašo

Lietuvių Bendruomenės Sveicarijoje prašomas, renku medžiagą apie šveicarus, Nepriklausomybės laikais veikusius Lietuvoje. Turiu, be kitų, galvoje: filol. Fr. Brenderį, veter. K. Hoeffliną, botan. K. Regelį, kalb. A. Senną, agr. G. Senną, germ. G. Studerį, patol. E. Wintelerį.

Kadangi Vakarų pasaulyje gyvena daug asmenų, tuomet turėjusių ryšių su jais, pav. buvusieji jų studentai, labai prašyčiau juos atsiliepti. Malonėkite tad man atsiųsti atsiminimų, laiškų (fotokopijomis) ir panašios informacinės medžiagos.

Visiems, man einantiems į pagalbą, iš anksto nuoširdžiai dėkoju.

Juozas Eretas
Basel, Bruderholzrain 24
(Switzerland)

tus paruošė Maironio Parko šeiminkė E. Kauševičienė su savo personalu.

Visiems pasivaikšius skaniais pietumis, vyko sveikinimai.

Pirmasis sveikino Lietuvių Piliečių Klubą pirm. J. Tribandis. Jis išreiškė nariams gilią užuojautą dėl įvykusios nelaimės, bet kartu ir priminė, kad ši nelaimė gal atneš didžiausią laimę, ir palinkėjo pastatyti gražiausius Maironio Parko rūmus.

LB apylinkės pirm. V. Židžiūnas savo sveikinime priminė, kad šiandien džiaugtis negalys, nes pikta ranka gražų lietuvių centrą pavertė pelenais. Pareiškė tikis visų gerai norais ir pastangomis, tikis, kad tas gražus lietuvių židinys bus atkurtas, nes Maironio Parkas buvo ne vien Worcesterio, bet visų lietuvių namai.

Skautų Brolijos vyriausias skautininkas Petras Molis pabrėžė, kad šiandien liūdi skautiškas jaunimas, nes Maironio Parkas negali teikti jam globos. Čia buvo visų skautų centras. Lietuviškas tvirtumas pasako ir patirtis parodo, kad Maironio Parkas bus atstatytas. Tad sekėmės, solidarumo ir vienybės!

Lietuvių veteranų skyriaus pirm. J. Bean savo linkėjimus jungė su auka, įteikdamas auką Maironio Parko statybos fondui 100 dol.

Paskutinis kalbėjo pirm. Kazys Adomavičius. Jis priminė, kad susirinkom čia ne linksminis ir ne verkis. Dirbsim iš vi-

Po 5 dol.: Woodhaven, N.Y.: H. Andruska, Richmond Hill, N. Y.: V. Šumskis, A. Šimukonis, R. S. Sidlauskas, Brooklyn, N.Y.: St. Kerdock, S. Maske, Smithtown, N. Y.: R. Giedraitis, New Hyde Park, N. Y.: M. Slavinskis, East Northport, N. Y.: J. J. J. Rutenis, So. Boston, Mass.: J. P. Kairys, Paxton, Mass.: E. Tamulevich, Newark, N. J.: A. Pliskaitis, Elizabeth, N. J.: kun. J. Pragulbickas, Highland Park, Mich.: dr. S. Pragulba, Westminster, Md.: A. K. Lawler, Chicago, Ill.: I. Serapinas.

Po 4 dol.: Maspeth, N. Y.: St. Ziupka, Ridgewood, N.Y.: J. Orentas, Great Neck, N.Y.: J. Valaitis, Elizabeth, N. J.: P. Ivaška, Fair Lawn, N. J.: M. Kasperavich, Richboro, Pa.: S. Wengel, Philadelphia, Pa.: S. Jurskytė.

Po 3 dol.: Woodhaven, N. Y.: A. Kanauka, Ricymond Hill, N. Y.: Ed. Leleiva, Omaha, Nebr.: S. Juknienė, Chicago, Ill.: P. Pupius.

Po 2 dol.: K. Žebrauskas, Toronto, Canada, K. Celiauskas, Hamilton, Canada, kun. L. Kemešis, Thessalon, Canada, Woodhaven, N. Y.: B. Sinkevicius, A. Swedish, A. Kepalas, O. Rimidis, Richmond Hill, N. Y.: M. Simonaitis, dr. I.P. Skeivys, Jamaica Estates, N. Y.: I. Gasi-

Sudėta nepaprastai graži suma.

Dėsim visas pastangas, kad apie rugpjūčio mėnesį galėtume matyti Maironio Parką žydintį. Dieve, laimink visų pastangas ir darbą!

Užbaigus programą, svetinga Lietuvių Piliečių Klubą salė sujungė visus į vieną šeimą. Dalindamiesi dabartinio gyvenimo aktualijomis, visi gražiai praleido sekmadienio popietę.

Priimamos aukos

Ruošiami Maironio Parko pastatų atstatymo planai. Priimamos ir aukos. Siųsti: Maironis Park, Building Fund, 52 South Quinsigamond Ave., Shrewsbury, Mass. 01545.

J.M.

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko skaitytojai, prisijusdami savo prenumeratą, karstui prideda auką už kalendorių, inventoriui įsigyti ir šiaip spaudai paremti:

25 dol.: kun. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa.

20 dol.: St. Latviūnas, Wolcott, Conn.

12 dol.: Kiškūnas, Toronto, Canada, Bublys, Detroit, Mich. 10 dol.: Vl. Mingėla, Sterling Hts., Mich.

8 dol.: A. Masilionis, Cleveland, Ohio.

Po 7 dol.: E. Kripaitis, Ontario, Canada, Richmond Hill, N. Y.: G. Katiles, O. Vileikis, Central, NM: kun. dr. P. Ragazinskas, Pittsburgh, Pa.: A. Harast, Brockton, Mass.: A. Hintendorf, Richmond Hts., Ohio: J. Mikonis, Gulfport, Fla.: A. Kindurys.

Po 5 dol.: Woodhaven, N.Y.: H. Andruska, Richmond Hill, N. Y.: V. Šumskis, A. Šimukonis, R. S. Sidlauskas, Brooklyn, N.Y.: St. Kerdock, S. Maske, Smithtown, N. Y.: R. Giedraitis, New Hyde Park, N. Y.: M. Slavinskis, East Northport, N. Y.: J. J. J. Rutenis, So. Boston, Mass.: J. P. Kairys, Paxton, Mass.: E. Tamulevich, Newark, N. J.: A. Pliskaitis, Elizabeth, N. J.: kun. J. Pragulbickas, Highland Park, Mich.: dr. S. Pragulba, Westminster, Md.: A. K. Lawler, Chicago, Ill.: I. Serapinas.

Po 4 dol.: Maspeth, N. Y.: St. Ziupka, Ridgewood, N.Y.: J. Orentas, Great Neck, N.Y.: J. Valaitis, Elizabeth, N. J.: P. Ivaška, Fair Lawn, N. J.: M. Kasperavich, Richboro, Pa.: S. Wengel, Philadelphia, Pa.: S. Jurskytė.

Po 3 dol.: Woodhaven, N. Y.: A. Kanauka, Ricymond Hill, N. Y.: Ed. Leleiva, Omaha, Nebr.: S. Juknienė, Chicago, Ill.: P. Pupius.

Po 2 dol.: K. Žebrauskas, Toronto, Canada, K. Celiauskas, Hamilton, Canada, kun. L. Kemešis, Thessalon, Canada, Woodhaven, N. Y.: B. Sinkevicius, A. Swedish, A. Kepalas, O. Rimidis, Richmond Hill, N. Y.: M. Simonaitis, dr. I.P. Skeivys, Jamaica Estates, N. Y.: I. Gasi-

linas, Brooklyn, N. Y.: E. Litvaitis, S. Sirutis, Maspeth, N. Y.: Šimkus, O. Gobuzas, Bronx, N. Y.: M. Baltaduosnis, New York, N. Y.: E. Bielkevičienė, Franklin Sq., N. Y.: P. Pusnikas, Moriches, N. Y.: V. Birutis, Baldwin, N. Y.: V. Blazaitis, Great Neck, N. Y.: J. Telksnys, Bellrose, N. Y.: T. Slapšys, West Babylon, N. Y.: A. Bačiūška, Elizabeth, N. J.: V. Mamaitis, Kearny, N. J.: J. Vaickus, J. Dirzus, Mays Landing, N. J.: A.S. Romanauskas, Paterson, N. J.: J. A. Mockus, Hagamon, N. J.: S. Rusilas, West Paterson, N. J.: A. Eitmanas, Hillside, N. J.: V. Audėnas, Fair Lawn, N. J.: M. Karpavich, Rahway, N. J.: K. Kubaitis, Warren, N. J.: V. Matyckas, New Britain, Conn.: J. Arlauskas, A. Kaseta, Waterbury, Conn.: J. Kazakauskas, Hartford, Conn.: B. Kriščiūnas, Putnam, Conn.: V. Pazo, So. Boston, Mass.: J. Kačinskas, A. Majauska, Worcester, Mass.: A. Molis, W. Židžiūnas, F. Jurgelionis, Brockton, Mass.: A. Plaškus, R. Chirokienė, Dorchester, Mass.: J. Babkavičius, Z. Petrauskas, J. Verbyla, Canton, Mass.: J. Vaitkūnas, Detroit, Mich.: V. Čizauskas, Southfield, Mich.: K. A. Keblys, N. Mifflin, Pa.: A. Vaičiulis, Bethesda, Md.: L. Kačinskas, Great Falls, Mt.: kun. J. Patašius, B. Tautvilas, Dayton, Ohio: L. Raštikytė, Mentor, Ohio: J. Biliūnas, Chicago, Ill.: J. Raudys, St. Stravinskis, Marija Raudys, L. Zemgulis, E. Vilimas, A. Giniotis, Falun, Sweden: Mary Jankauskas, Downers Grove, Ill.: St. Daržinskis, Kewanee, Ill.: I. Stanislavaitis, St. Petersburg, Fla.: P. Karalūnas, Los Angeles, Ca.: B. Budriūnas, Camarillo, Ca.: A. Gustaitis.

Po 1 dol.: Hamilton, Canada: P. Krivinskienė, Rochester, N.Y.: B. Velminskas, Newark, N. J.: V. Lukas, Enfield, Conn.: M. Tomel, Tavernier, Fla.: A. Makelongs, Fairfax, Va.: L. G. Antons, So. Boston, Mass.: J. Stanislovaitis.

Visiems aukotojam nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

LB ATSTOVAI VALSTYBĖS DEPARTAMENTE

JAV LB krašto valdybos atstovai Washingtone sausio 25 konferavo su Valstybės departamento pareigūnais. Konferencija sukviesta tarpininkaujant JAV Senato mažumos vadui senatoriui Hugh Scott. Valstybės departamento dalyvavo keturi asmenys: John A. Baker — direktorius Rytų Europos reikalams; Edward Hurwitz — Pabaltijo skyriaus viršininkas; Kempton Jenkins — santykiams su Kongresu pareigūnas; Richard Combs — tarptautinio bendravimo skyriaus (Office of bilateral exchanges) direktoriaus pavaduotojas. JAV LB buvo atstovaujama krašto valdybos vicepirmininkės ir Visuomeninių reikalų tarybos narės Aušros Mačiulaitytės-Zerr ir LB ryšininko prie Valstybės departamento Algimanto Gurecko. Konferencija truko su viršum valandą. Žemiau pateikiami svarbesni departamento atstovų pareiškimai.

Svarstant Europos saugumo konferencijos ir JAV administracijos vykdomos detente politikos klausimus, buvo pareikšta, kad Pabaltijo valstybės „nėra objektas detente derybų komplekse“. JAV tvirtai laikysis ligšiolinės Pabaltijo valstybių aneksijos ir Sovietų Sąjungą nepripažinimo politikos.

LB atstovų patirta, kad paskutiniuoju metu Sovietai oficialiai nekelia inkorporacijos pripažinimo klausimo. Manoma, kad kongr. E. Derwinskio atkirtis Sovietams Jungtinėse Tautose juos įtikino, kad kelti Pabaltijo klausimą oficialiuose foruose ar tarpvalstybinių derybų metu neapsimoka. Tačiau privačiuose pokalbiuose Sovietai Pabaltijo valstybes užsimena.

Dėl didelių miltų siuntiniam į pavergtą Lietuvą, buvo pareikšta, kad dabartiniu metu, JAV Kongresui atmetus administracijos siūlomą prekybos sutartį, Sovietai neturi intereso ir

nesutiks miltų mažinti. Jei prekybinės derybos pakryptų administracijos siūloma linkme, Valstybės departamentas klausimą galėtų kelti prekybinių derybų plotmėje.

Didesnis Valstybės departamento atstovų dėmesys rodytas varžymam turistam lankytis pavergtose Lietuvoje, kur viešnagės laikas pereitais metais buvo sutrumpintas iš 10 dienų į penkias dienas. Valstybės dept. atstovai pažadėjo šiuo klausimu su Sovietais kalbėtis.

Simo Kudirkos klausimu įvestas naujas Valstybės departamento susidomėjimas. Buvo aišku, kad šis dėmesys yra atsiradęs paskutiniuoju metu JAV Kongreso narių, ypač kongr. Robert Hanrahan, pradėtos akcijos dėka. Valstybės departamento turimomis žiniomis, Kudirka prieš šešis mėnesius buvęs perkeltas iš Potmos į Permės sunkiųjų darbų stovyklą. Žinių iš Permės stovyklos Valstybės departamentas kol kas neturi. Domėtasi faktų, jog Kudirkos motina gimusi Amerikoje.

Dėl Pabaltijo valstybių kalbomis transliacijų per Radio Liberty įvedimo buvo pareikšta, kad Valstybės departamentas yra už jų buvimą. Problema sudaro finansų trūkumas, ypač dolerio vertei esant kritus. Ragino kontaktuoti senatorių John O. Pastore, kuris daras trukdymus

Radio Liberty ir Radio Free Europe biudžetam padidinti. Nepagailėta gero žodžio JAV latvių bendruomenės pirmininkui dr. I. Spilnieri, kurio liudijimas radijo transliacijų įvedimo reikalu Senato komisijoje buvęs pavėlus.

Pokalbio metu buvo LB atstovų užsiminta, kad paskutiniųjų kelerių metų Valstybės sekretoriaus sveikinimai Lietuvos Atstovui Washingtone Vasario 16-sios proga rodo silpnėjimą kiek tai liečia JAV užsiangažavimą dėl Lietuvos nepriklausomybės. Atsakyta, kad sveikinimas nėra politikos išreiškimas. Dėl svaresnio pareiškimo ateityje Valstybės dept. taip pat nebuvo įsipareigota.

Washington A. Zerr pasimatė su „Washington Post“ redaktoriu Steven S. Rosenfeld ir „Christian Science Monitor“ redaktinės kolegijos nariu bei žinomą televizijos komentatorių Rod MacLeish. Abiem žurnalistams buvo įteikta informacija Lietuvos klausimu ir prašyta artimoje ateityje (jei įmanoma, Vasario 16-sios proga) įteiktą medžiagą panaudoti vedamuose straipsniuose.

A. Zerr taip pat apsilankiusi Sveikatos švietimo ir gerovės departamente, kur pasinformavo pas dr. John Carpenter prez. Nixono pasirašyto Tautų praeičiai tirti įstatymo reikalu. Dr. Carpenter žinioje bus šio įstatymo fondų administravimas.

JAV LB Inf.

PRADĖTOS DEDIKACIJOS IŠKILMĖS

(atkelta iš 1 psl.)

Žodį tarė ir Česlovas Janušas, kuris daugiausia dirbo šią parodą įrengdamas. Jis pasveikino Čiurlionio galerijos vieną iš organizatorių Tėv. Joną Borevičių, S.J., kuris buvo atsilankęs į atidarymą.

Įteiktos premijos. Lietuvų Fondo premiją 1000 dol. dail. K. Zoromskiui įteikė Fondo atstovas A. Vakselis. LB New York apygardos premijas taip pat įteikė A. Vakselis. Pirmąją premiją — 300 dol. dail. Reginai Ingelevičienei, antrąją — 200 dol. dail. Vidai Krištolaitytei, už lietuvišką tematiką — 100 dol. dail. Aleksandrai Merker-Vitkauskaitei. Kun. V. Pikturna įteikė Kunigų Vienybės premiją 100 dol. už religinį meną. Premija buvo paskirta Pauliui Jurkui.

Įteikti 6 garbės pažymėjimai: I. Griezė, O. Paškevičienei, Pr. Lapei, J. Rūteniu, J. Sodaičiui, J. Paukštienei.

Atidarymo iškilmės baigtos Lietuvos himnu. Paskui buvo parodos apžiūrėjimas, kavutė žemutinėje salėje. Apygardos valdyba dar surengė parodos dalyviams priėmimą Perkūno choro kambaryje.

Pašventinimas

Sekmadienis, vasario 10, buvo pati svarbioji dedikacijos diena, sutraukusi labai daug žmonių.

Dvyliką valandą buvo vienuolyno, Židinio ir spaustuvs pašventinimas. Jį atliko Brooklyn vyksupas Francis Mugavero. Palydėtas visos eilės kunigų, vienuolių, pirma pašventino salę, paskui išėjo į kiemą ir pašventino spaustuve, po to pašventino vienuolyno koplyčią ir vienuolyną.

Woodhavene parduodamas mūrinis namas, labai gražiai įrengtas, su 6 miegamaisiais kambariais, su 2 garažais. Parduoda pats savininkas už labai prieinamą kainą. Skambinti VI 7-6096.

Emilija S.

Nuoširdžią užuojautą reiškiamė
Dr. Stasiui Petrauskui,

jo brangiai motinai mirus Lietuvoje.

Vyliaudai ir
Vėblaičiai

Kultūros Židinio dedikacijos šventės rengimo komitetas. Iš k.: Irena Alksnienė, Aleksandras Vakselis, Janė Gerdvilienė, T. Paulius Baltakis, OFM, pirmininkas, Apolonia Radzianienė, Česlovas Janušas, Elena Mickeliūnienė, dr. Marija Žukauskienė, Ignas Gasiliūnas, Loreta Vainienė, Danutė Šilbajorienė, Jadvyga Vytuvienė, T. Kornelijus Bučmays, OFM, Malvina Kliveckienė, Aloyzas Balsys, Algis Šilbajoris, Alfonsas Konce, Trūksta Vacio Steponio, Romo Kezio ir dr. B. Radzivano. Nuotr. L. Vytuvio

ką kultūros židinį, vienuolyną, spaustuve, pasidžiaugdamas ir lietuvių religingumu.

Mišias koncelebravo vysk. V. Brizgys, pranciškonų provincijolas Tėv. J. Gailiūsis, prel. Balkūnas ir už jų kokia 15-20 kunigų bei vienuolių. Scenos gilumoje buvo išsirikiavę organizacijų vėliavos.

Mišių metu pamokslą pasakė vysk. V. Brizgys, giedėjo solistė Gina Čapkauskienė ir Perkūno vyrų choras. Žmonių pamaldose buvo apie kokius 800.

Dedikacijos iškilmės

Tuoju po pamaldų už kokių dešimties penkiolikos minučių pradėtos pačios dedikacijos iškilmės. Jom praversti buvo pakviesta Irena Vėblaitienė.

Į garbės prezidiumą scenoje pakviesta vysk. F. Mugavero, vysk. V. Brizgys, pranciškonų provincijolas Tėv. Jurgis Gailiūsis, OFM, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, prel. J. Balkūnas, Vliko pirmininkas dr. K. Valiūnas, Altos atstovas Vyt. Abrai-

tis, Pasaulio LB valdybos atstovas vicepirm. kun. J. Borevičius, S.J., JAV LB krašto valdybos pirmininkas Juozas Gaila, J. Šlepetyš, vienas iš pirmųjų Židinio organizatorių, statybos komiteto pirm. Tėv. Paulius Baltakis, LB apygardos pirm. A. Vakselis, aukotojų atstovai — daugiausia davę Židiniui — dr. J. Kazickas ir Elena Mickeliūnienė.

Dedikacijos aktą perskaitė pranciškonų provincijolas, visiem salę atsistojo. Angliškai perskaitė Irena Vėblaitienė. Sveikinimo kalbas pasakė: dr. K. Valiūnas, A. Simutis, prel. J. Balkūnas, kun. J. Borevičius, J. Gaila.

Įteikiamos rožės

Tėv. Paulius Baltakis atliko paskutinę dedikacijos akto dalį — padėkojo aukotojams. Pirmą buvo prisiminti patys didieji aukotojai. Pati didžioji aukotoja yra Ona Grigaliūnienė, bet jos salėje nebuvo.

Padėkota visiem, kurie buvo aukoję 1000 dol ir daugiau. Jiem įteikta po raudoną rožę. Rankas paspaudė Tėv. J. Gailiūsis ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis. Rožės dovanojo

Alice Zupkus gėlių krautuvė.

Užbaigiant iškilmingą aktą, sugiedota Marija Marija.

Tada buvo vienos valandos pertrauka. Visi žemutinėje salėje buvo pavaišinti kava ir dešrelėmis su bulskute. Žmonių buvo labai daug, ir buvo net sunku pajudėti.

Koncertas

Dedikacijos aktui, pamaldom ir užkandžių laikui užsitęsęs, koncertas buvo pradėtas visą valandą vėliau.

Koncertą atliko solistė Gina Čapkauskienė, solistas Kazys Yakutis ir pianistas Saulius Cibas, akomponavęs dainininkam. Programoje dominavo ištraukos iš operų. Abu dainininkai padainavo ir lietuviškų dainų, pabaigai lietuviškų duetų.

Po koncerto žemutinėje salėje buvo didelės vaišės, kurias dovanai surengė Elena Mickeliūnienė. Čia pavaišinta šampanu, gėrimais ir įvairiais valgiais. Detalus aprašymas bus spausdinamas kituose Darbininko numeruose su iškilmių nuotraukomis.

DABAR KAIP TIK LAIKAS SIŪSTI

DOVANAS

VELYKOMS

SAVO GIMINĖMS LIETUVOJE IR USSR

MOTOCIKLUS, ŠALDYTUVUS, SKALBIAMAS MAŠINAS, TELE-VIZIJOS APARATUS, KAMERAS, SIUVAMAS MAŠINAS, BALDUS

Taip pat drabužius, medžiagas, kailinius, rankinius laikrodžius ir maisto produktus.

Nauji Automobilių Modeliai:

ZHIGULI VAZ-2101
ZHIGULI VAZ-2102 Station Wagon
ZHIGULI VAZ-2103 Naujas Modelis
MOSKVICH 408-IE
MOSKVICH 412-IE
MOSKVICH — Station Wagons—426,427
ZAPOROZHETS ZAZ-968

PODAROGIFTS, INC.

Yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, siunčianti DOVANINIUS CERTIFIKATUS per VNESHPOSYLTORGĄ be jokių tarpininkų ir t.t.

PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, pateikianti persiuntimo įrodymus, atitinkančius jos susitarimą su VNESHPOSYLTORGU.

Klijentų patogumui, užsakymus galima paduoti bet kuriai prie mūsų prisijungusiai firmai:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
488 Madison Ave., New York, N. Y. 10022

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

arba tiesioginiai į mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVE. (tarp 28 ir 27-tos g-vės)

NEW YORK, N.Y. 10001

(212) 685-4537

ATIDARYTA ŠEŠTADIENIAIS IKI 5 VAL.

Žiedai, rankogalių sagtys ir kiti papuošalai vyrams ir moterim lietuviškais tautiniais ornamentais, pagaminti iš sidabro (sterling silver) arba aukso. Užsakant siųsti atitinkamai sumai čeki, pridėdant \$1.25 persiuntimui, ar monei order: Just Silver Ltd. Co. Inc., kuriai vadovauja A. V. Padvarietis, telef. (212) 847-5619.

MENS RINGS			CUFFLINKS		
SIZE (S)	SIZE (G)	TOTAL \$	(S)	(G)	TOTAL \$
14.00	80.00		15.50	75.00	
12.00	50.00		15.50	50.00	
10.00	70.00		15.50	75.00	
LADIES RING			PENDANTS		
8.00	50.00		7.00	45.00	
(S) STERLING SILVER			KRYŽIUS		
(G) GOLD 14K			7.00 45.00		
N.Y. RESIDENTS ADD 7% SALES TAX			STULPAI		
			7.00 40.00		

TOTAL FOR ALL ITEMS **Just Silver Ltd. Co. Inc.**
FINE SILVER AND GOLD JEWELRY
87-40 127 ST., RICHMOND HILL, N. Y. 11418

SHIP TO:
NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____ STATE _____ (Box or Apt. No.) _____ ZIP _____

PADĖKA

Mielos sesės ir mieli broliai, Stamfordo apylinkės lietuviai, Išvykdami iš Jūsų tarpo, taip giliu dėkingumu prisimenam tuos 22-jus metus bendrų džiaugsmų ir rūpestėlių ir ypąč Jūsų nuoširdumą mus išlydint į Floridos padangę. Didžiai dėkojam Stamfordo Lietuvių Bendruomenei ir jos pirmininkui G. Zemaitaičiui ir poniai už šaunių išleistuvių parengimą, Bendruomenės apylinkės nariams už dovaną ir mielus bičiulių A. Deikio, J. Valiusaičio ir mūsų vaikaičio V. Lietuvninko linkėjimus; už gausų atsilankymą ir visų dalyvių nuoširdumą. Dėkojam iš širdies Rosemary ir Vygtantui Strimavičiams, Marijonai ir William Ogden, Jainei ir Juozui Valiusaičiams, Stefai ir Vytui Vaikučiams už atskirus parengimus ir priėmimus ir visiems bičiuliams už patirtą gilių draugystės jausmą.

Jūsų
Stasė ir Felicijus Prekeriai

PATIKSLINIMAS

Prašome atitaisyti pagrindinę klaidą, tilpusią "Darbininko" Nr. 4 sausio mėn. 25 d. rašant apie Lake Worth Skučų šeimos kalėdinį suvažiavimą:

Duktė Milda Napjėnė gyvena su šeima Calif. Los Angeles, ne San Francisco. Algis Staknys yra jos tik dėdė ir suvažiavime nedalyvavo.

Atsiprašome Algį Staknį už padarytą korespondento klaidą.

Skučiai

DAILĖS PARODOJE

Kultūros Židinyje vyksta penktoji dailės paroda. Ji atidaryta šeštadienį, vasario 9. Galima aplankyti šį savaitgalį vasario 16 ir 17.

Parodoje dalyvauja 43 įvairaus žanro dailininkai, išstatyta 106 kūriniai. Paveikslai išstatyti didžiojoje salėje, pirmame aukšte yra užimta kavinė ir posėdžių kambarys.

Visuomenė kviečiama aplankyti parodą ir susipažinti su naujausia dailininkų kūryba, su premijuotais kūriniais. Šiomet buvo paskirta visa eilė premijų.

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— B. Spaskis laimėjo prieš amerikietį Robertą Byrne 3 — 0 — 3 ir pirmas kvalifikavosi į pusbaigmines varžybas, kurios prasidės balandžio mėn. Spaskiui užteko 6 partijų iš skirtų 16, kad pelnytų reikalingus tris taškus. Kitų pretendentų rungtynėse Korėnojus turi dvi laimėtas partijas prieš jaunąjį Brazilijos didmeistri Meckingą. Po du laimėjimu taipogi turi Karpovas prieš Polugajevskį ir Petrosianas prieš vengrą Portišą. Pusbaigminėse Spaskis susitiks su Karpovu, nes dvejonų nebėra, kad pastarasis įveiks Meckingą, o antroje poroje kaip matosi kovos Karpovas prieš Petrosianą.

ELIZABETH

Baltui aukotojų sąrašas.

1973-1974 m.

\$40.00 dr. Stasys Petrauskas.

\$25 — J. O. Strimaitis, A. Brūžėnas, Lietuvių Tautininkų S-ga.

\$20 — P. Kupinskas, P. A. Normantas, kun. J. Pragulbickas.

\$15 — A. Norušis.

\$10 — J. Linkevičius, St. Dobilas, M. Gapšis, J. Allen, P. Domijonaitis, K. Jankūnas, F. Jankūnas, kun. P. Zemeikis, K. Bartys, Katalikių Moterų S-ga, P. Vaitekūnas, E. Jurevičius, P. Ivaška, V. Budnikas, J. Kaspariūnas, P. Lanys, L. Staboris, F. Kudulis, V. Misiūnas, P. Kaspariūnas, A. Vengraitis, J. Miežaitis, J. Liubinskas, A. Andziulis, P. Pecenkis, M. Juška, Tretininkų Dr-ja.

\$5 — K. Degutis, A. Naiva, W. Dresher, B. Linkus, S. Lukoševičius, J. Ramanauskas, B. Vyliaudas, M. Venskys, M. Zabarauskas, M. Sikora, Vyčiai, V. Radzevičius, A. Monkus, J. Grigaliūnas, A. Matūnas, J. VenGraitis, A. Davis, U. Maceikonis, J. Stankus, A. Žindzius.

\$2 — A. Kakštis.

\$1 — J. Bunis.

Kun. J. Pragulbickas

Lietuvos Vytis — stilizuoto stiliaus — baltas vytiš raudona-me fone. Taip pat vytiš su lietuviška trispalve skersai. Ključojama ant automobilio lango (decal). 1 dol. už ženklelį. Gaunama Darbininko administracijoje.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

Geriausia dovana — metinė Darbininko prenumerata. Jei Jūsų draugų ir pažįstamų tarpe kas nors dar neskaito Darbininko, tai kaip dovaną jį užsakykite. Naujiem skaitytojam pirmų metų prenumerata tik 7 dol.

FATHER & SON GENERAL CONTRACTORS
FHA APPROVED CONTRACTORS HOME RENOVATIONS SIDING-BATHS-KITCHENS BASEMENTS-ADDITIONS-ATTICS
MASONRY—FREE ESTIMATES FULLY INSURED — FULL FINANCING
(201) 751-0050

RICHARDS CARPET SERVICE
Carpets picked up, cleaned in our plant, your home or place of business. Restretched, repaired and relaid 272-9055
534 E. 89th Bklyn

DOG BOARDING & TRAINING
NEW MOD KENNEL — 24 HOUR SUPERVISION FREE PICK UP & DELIVERY TRAINING ALL PHASES ANY AGE ANY BREED
ATLANTIC KENNELS 2575 ATLANTIC AVENUE BROOKLYN, N.Y. CALL: 212 485-6701 MR. TOM FRASER

HOME FOR ADULTS
Semi Private-Home Cooking Catholic Church in the Area Fishkill, Dutchess County
Call 914 896-9171

G & G WINDOW & FLOOR SERVICE
SERVES ALL BOROS REASONABLE
CALL: 865 - 0039

ANGELA'S
EUROPEAN CUTTERY
CUSTOM MADE
GOWNS PANTS SUITS
DRESSES COATS
ALL LADIES GARMENTS
WHOLE RECOMMENDED, FULLY EXPERIENCED
CALL (212) 699-4105

ALL APPLIANCES — FURNITURE, WOOD, METALS TAKEN AWAY, ATTICS, BASEMENTS, GARAGES CLEANED OUT. RUBBISH REMOVED. REASONABLE RATES.
CALL (201) 325-2713 — 9-12 or After 6 PM.

JUNO MOVING AND STORAGE
200 W. 81st STREET, N.Y.C.
HOUSEHOLD AND COMMERCIAL
LOW, LOW RATES CALL 212 362-0490
MR. DAVID JENKINS

SEWING MACHINE OPERATORS
EXPERIENCED
Start with Section Work, and Advance to Piece Work. Steady Work. Good Working Conditions. Benefits
Free Transportation
(914) 564-5460

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
TEL.: 827-1351

SERVICE

QUALITY PAINTING & WALLPAPERING
INSIDE PAINTING
ALL WORK GUARANTEED
CALL 549-1915

JOHN MANCINO
70 E. 3rd St. Bklyn, N.Y.
18 (Floorscrapping & Shellacking)
\$25 per room & up
Call 633-1189

LIGHT MOVING & STORAGE
Local and Long Distance & Delivery Service Call: 345-5392 Office or 495-4291 Home Eves.

TAX RETURNS — EXPERTLY DONE
BY APPOINTMENT ONLY
Call (212) 693-2201, 10 A.M. — 7 P.M.
BUCKINGHAM BROKERAGE
565 CONEY ISLAND AVENUE
BROOKLYN, NEW YORK

OUTFIT CONSTRUCTION COMPANY
New Work & Repair Work All Work
Guaranteed Quality Workmanship
1548 Summit Avenue
Hillside, N. J. Call 201 923-0938

AEON PAINTING CONTRACTING CORP.
Residential & Commercial, interior & exterior, paperhanging, exterior waterproofing. Financing arranged
Free est. 516 938-3500. 24 hr. serv.

HANDYMAN
AVAILABLE FOR MINOR REPAIRS
FREE ESTIMATES
EVENINGS & WEEKENDS CALL
427-6913

CORDWOOD
128 Cubic Feet. All Seasoned Hardwood
Will Deliver and Stack Free
\$60 a cord
FAIRFIELD, CONN. (203) 336-4178

LONNIE L. MINTZ
440 St. Johns Place Brooklyn, N.Y.
Plumbing, Locks Installed, Painting,
Most General Repairs, Estimates Given
Call 783-2464 or 272-9335

CARPET INSTALLATION
CLEANING & REMOVAL
24 HOUR SERVICE
FREE ESTIMATES
Call: 212 331-5400

OCEAN FRONT
Plymouth Contemporary Nantucket Barn House. Spectacular view of entire Cape from atop 150 ft. bluff, 3 bedrooms, 1 1/2 bath, 1 1/2 years new. Many, many extras Low taxes, low heat. Underpriced at 48,900 for immediate sale by owner. (617) 224-3758, or (617) 961-5284

TEACHERS — COLLEGE GRADS
Is Your Education Being Wasted? If You are the Person who wants Personal and Financial Security in the Education Sales Field and have no Previous sales exp. Call (201) 963-3366 T.41

MOTEL — SEASIDE HEIGHTS NEW JERSEY
16 UNITS, EXCELLENT FINANCING AVAILABLE
ASSUME MORTGAGE 7 1/2% for 20 YRS.
SUMMER RESORT OWNER PURCHASING LARGER UNIT. PRICE \$235,000. 201 349-2164

LIGHT MOVING & STORAGE
Local and Long Distance & Delivery Service Call: 345-5392 Office or 459-4291 Home Eves.

BOB'S PAINTING & DECORATING
Interior & Exterior, Paneling and Paper Hanging. Leaders & Gutters, Free Est.
(201) 484-4306

GENERAL CONTRACTING
FLOOR SCRAPING
PAINTING & PLASTERING
RENOVATION WORK
CALL: 368-1816 OR 562-5224

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda, šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vak. WBOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį, dr. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Lašavės 21burys, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1490 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 161.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS
(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

SPECIALUS ŠVENTINIS IŠPARDAVIMAS

DIDELĖS NUOLAI DOS VISIEM BALDAM

Atidaryta Washingtono gimtadienį

SCHRAGER'S FURNITURE

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.),
New York City Tel. TR 9-0400
Atidara kasdien iki 8 val.
antradienį ir šeštadienį iki 6 val.
Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

Ski Italy
Levico — Panarotta
SKI NEWS FROM LEVICO, ITALY

January 1, 1974 snow conditions — 34 CM (36")
of snow quality of snow, good base with new powder
Excellent ski conditions
PACKAGE PRICE: \$379.00

Includes: 7 nights, depart 2/15/ return 2/23/74,
DOUBLE OCCUPANCY/private bath and/or shower
in 3 Hotel. Continental breakfast and dinner daily.
Private transfers: Malpensa (Hotel) Malpensa (week)
unlimited ski pass. Roundtrip air transportation
via jet by scheduled airline, N.Y./Milan/N.Y.)
For information write:
SKI THE DOLOMITES

2852 Route 112 Medford, N.Y. 11763
Or Call: (516) 732-2612

TRUCKING
We Pick Up & Deliver
Any one Package
IN BROOKLYN FOR \$9
Call Hi 9-9434

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ I LIETUVĄ SPECIALŪS RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos.
Tai yra panašu, lyg kad eitumėte į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota, greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėms maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.50 dol. Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų.

Prašykite mūsų nemokamo iliustruoto katalogo

Užsakykite dabar

UŽSAKYKITE TIK PER

INTERTRADE

EXPRESS CORP.

125 East 23rd St.

Fifth Floor

New York, N. Y. 10010

Tel. 982-1530

LABAI SVARBŪS

AUTOMOBILIAI

Greičiausias pristatymas

ZHIGULI VAZ 2101

\$3362.00

Naujausias, patobulintas eksperto modelis

ZHIGULI VAZ 2103

\$3857.00

ZHIGULI VAZ 2102

Station Wagon \$3709.00

Eksperto modelis

MOSKVITCH 412 IE

\$3412.00

MOSKVITCH 408 IE

\$3138.00

MOSKVITCH 426 IE

STATION WAGON

\$3560.00

MOSKVITCH 427 IE

Station wagon \$3820.00

ZAPOROZHETS ZAZ

968 \$2151.00

Prašykite mūsų

APREIŠKIMO PARAPIJOS ŽINIOS

Iškilmingas Lietuvos nepriklausomybės minėjimas. Sveikinimo laišką parašė vysk. Fr. Mugavero, dalyvauja vysk. V. Brizgys, Liet. gen. konsulas A. Simutis

-0-

Apreiškimo parapija visuomet pamini Lietuvos nepriklausomybės šventę specialiomis iškilmingomis pamaldomis.

Šiemet tos iškilmės bažnyčioje bus vasario 17, sekmadienį. Pamaldos prasidės 11 val. Mišias aukos vysk. Vincentas Brizgys. Mišios bus koncelebracinės. Jos skiriamos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės, persekiojamus dabar Lietuvoje, už kovojančius dėl Lietuvos laisvės. Šia intencija mišias užprašė M. Razgaitis.

Mišių metu giedos parapijos choras, vadovaujamas Algirdo Kačanausko, solistė Louise Senken ir solistas Mečislovas Razgaitis. Žodį tars Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, gi dramų aktorius Juozas Bulevičius pasiskaitys parinktą maldą. Pamokslą pasakys svečias vysk. V. Brizgys.

Šiam minėjimui rengtasi beveik du mėnesius. Nuolat buvo primenama minėjimo reikšmė, okupacija Lietuvoje. Šventės

proga Brooklyno vyskupas Francis Mugavero, kun. Pr. Raugalo kurso draugas, atsiuntė laišką, kurį čia spausdiname atskirai. Laiške išreiškė asmeninį rūpestį lietuviams ir Lietuvai, laimina visus, kurie susirenka Dievo Namuose ir salėse paminėti savo tautinės ir valstybinės šventės. Jis taip pat ir meldžiasi už lietuvius.

Kun. P. Raugalas padėkojo vyskupui už dėmesį ir už lietuvių parodytą gerumą.

-0-

Lietuviškos organizacijos su vėliavomis kviečiamos dalyvauti šiose iškilmėse. Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai, pasipuošę tautiniais drabužiais, atneš aukas.

Po pamaldų bus pašventintas lietuviškas kryžius, kurį išdrožė V. Kulpavičius. Jis skiriamas atžymėti Lietuvos nepriklausomybės šventei ir bus pastatytas žemutinėje parapijos salėje. Parapijos vadovai mano ir daugiau lietuviškų ornamentų suorganizuoti ir papuošti abi sales.

Pašventinus ir salėje patalpinus kryžių, bus tuoj bendros visų vaišės. Visi kviečiami dalyvauti ir pabendrauti. Vaišės parengs parapijos pobūvių komitetas.

K.St. R.

BISHOP'S OFFICE
75 GREENE AVENUE
BROOKLYN, N.Y. 11238

February 7, 1974

Dear Father Ruggles:

Permit me to express my deepest gratitude for informing me of the Solemn Religious observance marking the fifty-sixth anniversary of the Restoration of Lithuania's Independence to be held in the Church of the Annunciation on Sunday, February 17th.

I am pleased to learn that on this occasion His Excellency, the Most Reverend Vincent Brizgs, will offer the Holy Sacrifice of the Mass and preach the Homily. I join you in extending a warm welcome to His Excellency. We thank our brother Bishop for this generous and significant expression of esteem and love for our beloved Lithuanian people in the Diocese of Brooklyn.

I assure you that on this Sunday, I will join you in prayer, asking Almighty God to bless Lithuania with freedom of religious and spiritual expression, security of life and existence, and peace. We share the deep sorrow and anxiety of our beloved people who are separated from family and Country. We pray that this will soon be only a memory. May the near future, be one of peace and joy for them.

Please be assured of my grateful prayers and blessings.

With every good wish, I am

Sincerely yours in Christ,

Francis A. Ruggles
Bishop of Brooklyn

Reverend Francis A. Ruggles, Pastor
Parish of the Annunciation
259 North Fifth Street
Brooklyn, New York 11211

visus į Užgavėnių balių

(atkelta iš 4 psl.)

kaukes, nes jiems nusibodo kasmet ateiti apsirengusiems žmonių kostiumais.

Ypatingesnę kaukėm pažymėti Giedrė Kulpinė paukojo savo rankomis padarytą gintaro medalioną. Daug premijų taip pat paukojo Eugenija Vainienė. Komisija, kuri įvertins kaukes, sudaro: Aleksandra Kazickienė, rašytoja Kotryna Grigaitytė-Graudienė ir dailininkas Paulius Jurkus.

Kad svečiai, ypač grakščios gelės nenuvystų, bitės išnešios gėrimus į kiekvieną stalą. Išalkusius pasotins gausūs ir lietuviški, E. Mickeliūnienės pagaminti valgiai. O jei kokiam medžiui pritrūktų sulties, galės prie baro atsigavinti.

Pelėda aiškina, kad visi gūdrūs žmonės šiuo metu užsisako status ir bilietus pas:

Loretą Vainienę — 212-296-8607, Stasę Bobelienę — 212-647-6637, Aušrą Sabalienę — 212 — 296-2648.

Kainos negąsdina nei balius zuikio — \$12 suaugusiems, \$5

jaunimui. O kad balius šiluma neišblėstų sekmadienio rytą, pelnas bus skiriamas — pusė Kultūros Židiniui paremti, pusė jaunimo spaudos ir veiklos puoselėjimui.

Ridikėlis pažadėjo, jei Petruška su jaunimu ir suaugusiais sutiks, visi kartu galėsime padainuoti ramta-dry-lia-o-lia-lia ir linksmai pasižokti, grojant Joe Thomas orkestrui.

Koresp.

Orange, New Jersey, par-davimui vienos šeimos namas — 7 kambariai, gražiam rajone, su garažu ir baldais (arba be baldų). Pirmynbė lietuviams. Klausti A.S. Trečiokas, 185 Sterling Drive (north), Orange, N. J. 07050

Cypress Hills apylinkė įs-nuomojamas butas iš 4 kambarių. Pageidaujama suaugę žmonės. Butas yra antrame aukšte. Tel. 277-2659.

Išnuomojami du kambariai viengungiam, su atskira vonia, 108 St., Richmond Hill, netoli Jamaicos traukinio linijos. Skambinti 846-4838.

Latvių tautinių šokių grupė taip pat dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės minėjime.

KVIEČIAME Į DARBININKO ŠVENTĘ susitikti su "oskarais"

Darbininko redakcijos šventė, skirta apžvelgti praėjusius metus, įvertinti iškilumus tų metų žmones, bus vasario 16, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Taip šiemet sutampa, kad pats įvykis, skirtas pagerbti Lietuvos nepriklausomybės šventę, sutampa su pačia švente.

Šių metų šventėje bus dvi dalys. Pirmoje metų apžvalga ir žyminių paskyrimas. Metų apžvalgą padarys prof. kun. Stasys

Yla, rašytojas, kultūrininkas, jaunimo bičiulis. Antrąją apžvalgą paskaitys bus Aušra Zerr-Mačiulaitė, kuri dirba JAV LB krašto valdyboje ir labai uoliai reiškiasi, palaikydama kontaktus su politikais, nuolat primindama Lietuvos bylą.

Iš praeitų metų išleistų knygų paskaitys du aktoriai — Juozas Bolev-Bulevičius ir Henrikas Kačinskas.

Pirmoji dalis baigiama žyminių įteikimu. Kaip ir anksčiau, juos įteiks tuos žyminius laimėję. Bus paskirti septyni žyminiai. Bus įteiktas Lietuvos nepriklausomybės medalis ir adresas. Filmų demonstravimą atliks Jurgis Kiaunė.

Pats dr. V. Paprockas nufilmavo Lietuvos nepriklausomy-

Antroji dalis skiriama vaizdui ekrane. Po trumpos pertraukos, pertvarkius ir pritaikius patalpas, bus rodomi seni dokumentiniai filmai. Tų filmų autorius dr. Bldas Vencius, žinomas Brooklyno lietuvių dantų gydytojas, miręs 1972. Jis Lietuvoje lankėsi bent du kartus. Mėgo filmuoti, su filmų kamera užfiksavo įvairius Lietuvos vaizdus ir žmones. Žymiai plačiau išfilmavo lietuvių gyvenimą Brooklyne. Čia bus scenos, kaip atvyksta Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pirmininkas Rapalas Skipitis, Brooklyno lietuvių kultūrinis gyvenimas, piknikai, organizacijos. Plačiai nufilmuota Lietuvos prezidento Antano Smetonos atvykimas į New Yorką, jo vizitas pas Juozą Balčionį ir laidotuves.

Tuos visus filmus paveldėjo dr. Vaclovas Paprockas. Jo didelių rūpesčių šie filmai ir bus pademonstruoti. Filmam įrašus padarė dail. Česlovas Janušas.

bės akto signatarą Steponą Kairį jau tuo metu, kai jis buvo prieglaudoje. Pabaigai bus parodyti ir šie vaizdai.

Vaizdai ekrane baigiami specialia pyne "Lietuva brangi", skaidrių vaizdais, palydint garisia Maironio daina.

Po visos programos bus įprastas pasisvečiavimas — kavutė.

Visi kviečiami atsilankyti ir susitikti su tais žmonėmis, kurie bus atžymėti žymenimis už lietuvišką veiklą 1973 metais.

Kviečiame pirmiausia tuos, kurie jau yra gavę tokius žyminius. Tegu jie būna šios šventės pagrindiniai dalyviai. Kviečiame visus į vakarą, kur bus prasmingai praleistas laikas!

PADĖKA

New Yorko vyrų choras "Perkūnas" nuoširdžiai dėkoja:

1. solistam G. Antanaitiui-Ugianskienei ir St. Cityvarui, Tėvui Pauliui, Darbininko red. P. Jurkui ir Laisvės Žiburio bei Lietuvos Atsiminimų radijo vokalinių vedėjams;
2. muz. J. Žilėvičiui ir New Yorko liet. vyrų choro organizatoriui muz. Vl. Baltrušaičiui už sveikinimus ir linkėjimus;
3. Jadvygos Matulaitienės tautinių šokių grupei už gėles;
4. choro krikšto motinai p. J. Matulaitienei už staigmeną — už kūmos pyragą;
5. visiem choristų šeimų nariams, visiems talkininkams ir choristams, kurie prisidėjo savo talka ir darbu prie koncerto arba koncerto metu;
6. visuomenei, gausiai atsilankiusiai ir parėmusiai choro darbą;
7. choro dirigentui ir vadovui Vytautui Stroliai už darbą ir pasiūlymus.

Visiems ačiū!
New Yorko vyrų choro "Perkūno" valdyba

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

Prieš sudarant dovanų siuntinį savo giminėms Lietuvoje, pirmiausia pasitarkite su mumis kas naudingiausia ir reikalingiausia jiems pasiūsti.

Pavasario ir vasaros sezonui siūlome šias prekes:

Nepermatomo nailono medžiaga suknelėi	\$10.00
Crimplene medžiaga suknelėi	\$11.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$14.00
Nailoninės arba šilkinės skarelės	\$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų	\$ 9.00
Gefiūro medžiaga suknelėi	\$15.00
Labai gera angliška vilnonė eilutei medžiaga	\$42.00
Dirbtinis Mink kailis paltui	\$50.00
Nailoniniai išveiginiai marškiniai	\$ 8.50
Primame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigus dėl tokių prekių, kurias iš čia negalima pasiūsti.	
Taip pat siūlome pasiūsti arba įsigyti savo naudojimui "Olympia" rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu.	

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.
Telef. 01 739 8734 or 01 460 2592

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.

ŠALTA, tik ne Floridoj. Čia šilta, žmonės saulinas, maudosi. Už labai sumažintą nuomą gausite naujame name viskuo aprūpintą vieno miegamojo butą arti prie Golfo. "Gulf Mist Apts", 535 — 68th Ave. St. Petersburg Beach, Fla. 33706, Tel. 813 360-4118.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tikstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, Prešident

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/4 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJITENOS**

Redakcija827-1352
Administracija827-1351
Spaustuvė827-1350
Vienuolynas235-5962
K. Židinio salė827-9645

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas bus vasario 17, sekmadienį, 3 v. popiet Kultūros Židinyje. Minėjime pagrindinę kalbą pasakys dr. Kazys Bobelis, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Minėjimą rengia New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba.

Perkūno choras, vadovaujamas Vytauto Strolis, dainuoja Lietuvos nepriklausomybės šventėje, kuri bus minima vasario 17 Kultūros Židinyje.

Dailės paroda, kuri vyksta Kultūros Židinyje, lankoma tik šeštadienį ir sekmadienį. Šeštadienį galima aplankyti nuo 12 val. dienos iki 11 val. vakaro, vasario 17 nuo 12 iki 8 v.v. Paroda uždaryta 8 v.v.

Dailininkai savo kūrinius iš parodos gali atsiimti sekmadienį, vasario 17, 8 v.v.

Svečiai redakcijoje. Ryšium su Kultūros Židinio dedikacijos švente redakciją aplankė vyskupas Vincentas Brizgys, prel. V. Balčiūnas, tėv. Jonas Borevičius, SJ.

Maironio mokyklos mokiniai kviečiami ateiti su tautiniais drabužiais į mokyklos rengiamą Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimą. Tas minėjimas bus vasario 16, šeštadienį, Kultūros Židinyje.

Korp. Neo-Lithuania New York iškilminga sueiga įvyks kovo 9, šeštadienį, 8 val. vak. Kultūros Židinio patalpose. Su paskaita atvyksta Korp. Filisteris dr. Jonas Balys, "Naujosios Vilnės" redaktorius.

Vysk. V. Brizgys, dalyvavęs Kultūros Židinio dedikacijoje, savaitę pasilieka New Yorke, yra sustojęs pranciškonų naujame vienuolyne. Sekmadienį, vasario 17, jis laikys iškilmingas pamaldas Aprišimo parapijos bažnyčioje, kur bus minima Lietuvos nepriklausomybės šventė.

L.K.M. S-gos 24 kuopa vasario 17 tuoj po sumos šaukia susirinkimą Angelų Karalienės parapijos salėje.

Estų tautinių šokių grupė taip pat dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime, kuris bus vasario 17 Kultūros Židinyje. Grupė sudaryta iš estų studentų.

N.Y. lietuvių tautinių šokių grupė, vadovaujama Jadvygos Matulaitienės, dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės minėjime. Tautiniais šokiais bus pradėta antroji minėjimo dalis.

Latvių tautinių šokių grupė pavadinta Trejdeksnis, dalyvauja Lietuvos nepriklausomybės minėjime. Grupė sudaro New Yorko latviai skautai. Grupė plačiai reiškiasi, yra dalyvavusi pasaulinėje parodoje New Yorke 1964-65 metais, latvių dainų šventėje, yra laimėjusi įvairių atžymėjimų. Grupei 25 metus jau vadovauja Alfreds ir Zigfrida Gaujenieks.

Linden, N. J., vasario 24 per iškilmingą Vasario 16-tosios minėjimą pagrindinę kalbą pasakys Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto vicepirmininkas inž. Jurgis Valaitis.

L.S.S. pirmija posėdžiavo vasario 1-3 dienomis Kultūros Židinyje. Buvo suvažiavę pirmija ir svečiai iš Clevelando, Chicago, Kanados, Conn., Mass. ir New Yorko apylinkių.

Raimonda ir Ričardas Kontarimai su šeima nuo sausio 28 persikėlė į Californiją. Jų naujas adresas: 126 1/2 Opal St., Balboa Island, Calif. 92662.

Dr. Marija ir Aleksandras Žemaitiai vasario 14 išvyksta į Romą. Dr. Marija Žemaitienė dalyvaus New Jersey Medical Society suvažiavime, o atliekamam laikui aplankys Šv. Kazimiero kolegiją ir kitas įstaigas bei draugus.

Už a.a. Veroniką Gaigaliene mišias užprašė krikšto sūnus pulk. Antanas M. Vaitiekūnas ir šeima. Jos bus atlaikytos pranciškonų koplyčioj, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y., vasario 23, šeštadienį, 10 val. ryto.

Solistė Gina Čapkauskienė, dalyvavusi Kultūros Židinio dedikacijos koncerto programoj, lydimą J. Matuko, lankėsi ir Darbininko redakciuoj, administracijoje bei pranciškonų spaustuvėj.

Kaukių balius bus vasario 23, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Visi kviečiami papuošti balių įdomiais kostiumais, kaukėmis. Už gražiausias kaukes bus skiriamos premijos. Kaukių įvertinimo komisijon pakviesta Kotryna Grigaitytė - Graudienė, Aleksandra Kazickienė ir Paulius Jurkus. Svečiai bus gražiai pavaišinti vakariene, kiekvienam stalui skiriamas ir butelis gėrimų. Šokiui groja Joe Thomas orkestras. Visi kviečiami atsilankyti. Balius jau yra tradicinis, ir jį rengia New Yorko ateitininkai.

POKALBIS SU VYSKUPU

New Yorko ateitininkų sendraugių iniciatyva vasario 11 vakarą Kultūros Židinio apatinėje salėje įvyko pokalbis su vyskupu V. Brizgiu, kuris buvo atvykęs į New Yorką ir vasario 10 Kultūros Židinio dedikacijos proga aukojo koncelebracinės mišias ir pasakė pamokslą.

Vakarą atidarė New Yorko ateitininkų sendraugių pirm. P. Ažuolas. Pasveikinęs vyskupą, į prezidiumą pakvietė pirmininkauti dr. A. Škėrį ir prel. J. Balčiūną bei A. Vakselį. Vakaro dalyviai — ne tik ateitininkai, bet ir įvairių organizacijų atstovai — galėjo išreikšti klausimus, į kuriuos vysk. Brizgys atsakinėjo.

Pokalbio metu paliesti toki klausimai kaip arkiv. Matulaitio beatifikacija, lietuvių kardinolo galimybė, jaunimo žygio už tikėjimo laisvę veikla, Vatikano požiūris į kenčiančią Lietuvą, Lietuvos Bažnyčios kronikos, lietuvių sielovados centras, Kultūros Židinio ir Šv. Kazimiero kolegijos Romoj ateitis.

Dr. V. Vygantui išreiškus sveikinimus vysk. Brizgio 70 m. sukakties proga, susirinkusieji sugiedojo Ilgiausių metų. Po oficialiosios dalies pokalbiai grupėse buvo tęsiami prie kavos ir kepinių.

Kun. Petrui Dagiui kovo 15 sueina 70 metų. Jis gyveno ir plačiai veikė Klaipėdos krašte, dabar vadovauja evangelikų parapijai New Yorke. Sukakties proga jam rengiamas pagerbimas.

Vincė Jonuškaitė, ilgai gyvenusi New Yorke ir paskui persikėlusi į Santa Barbara, Calif., yra susirgusi, paguldyta ligoninėje. Jos lankyti ir prižiūrėti iš čia išskrido jos dukra Giedrė Zauniūtė.

Lietuvos nepriklausomybės šventės proga priėmimą rengia Lietuvos generalinis konsulas ir Lietuvos Laisvės Komitetas. Priėmimas bus vasario 15, penktadienį, 6 v.v. Carnegie Endowment International Center Manhattan.

Maironio lituanistinėje mokykloje vasario 16, šeštadienį, įprastinių pamokų nebus. Visi mokiniai be knygų renkasi 10 val. į Kultūros Židinį. Čia bus programa, skirta Lietuvos nepriklausomybės šventei atžymėti. Mišios bus 10 val. Po to bus mokinių programėlė su šokiais, deklamacijomis, parodos apžiūrėjimas. Visa dienos programa bus baigta prieš 1 val.

Vasario 23 Maironio lituanistinėje mokykloje pamokų nebus, nes mokyklos patalpos tą savaitgalį bus nešildomos.

Klaipėdos Krašto prisijungimo prie Lietuvos minėjimas buvo sausio 27 Congregational bažnyčioje ir salėje Woodhaven. Šioje bažnyčioje lietuviai evangelikai turi savo pamaldas Čia jau eilę metų rengiamas ir Klaipėdos krašto prisijungimo prie Lietuvos minėjimas. Ekuumeninės pamaldos buvo 2 val. bažnyčioje. Tas pamaldas laikė evangelikų kunigas Petras Dagys ir Tėv. Viktoras Gidžiūnas, pranciškonas, pasakęs taip pat pamokslą apie vienybę. Po pamaldų žemutinėje salėje buvo antroji minėjimo dalis, kuriai vadovavo kun. Petras Dagys. Martynas Gelžinis kalbėjo apie dabartinę padėtį ir Lietuvą. Skaidres iš anų Klaipėdos žygių dienų parodė Vyt. Oniūnas. Buvo pristatyti visi žymesni minėjimo bei vaišių dalyviai. Prie vaišių stalo pasikalbėta, pabendrauta.

Dėl sniego audros, kuri siautė vasario 7-8 naktį, Maironio mokykloje buvo atšauktos pamokos. Taip dabar pasidarė, kad tris savaitgalius nebus normalių mokyklos pamokų. Tėvai prašomi padirbėti su vaikais, bent paskaityti iš skaitymų knygų ar laikraščių, kad nepražūtų mokymosi laikas.

LMK Federacijos New York klubas rengia kavutę Darbininko redakcijos šventėje, kuri bus vasario 16 Kultūros Židinyje. Programa vyks didžiojoje salėje, o vaišės mažojoje salėje.

Litas turi pardavimui puikų condominium butą ant jūros kranto Juno Beach, Floridoje, kaina 58,000 dol. Litas parūpins finansavimą. Taip pat išnuomojami condominium butai savaitėi, mėnesiui ar ilgiau. Kreiptis (212) 846-1650.

Estų tautinių šokių grupė, kuri dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės minėjime.

PENKTOJI DAILĖS PARODA

1974 vasario 9—17 dienomis
Kultūros Židinyje

Parodoje dalyvauja per 40 dailininkų.
išstatyta per 100 kūrinių

Paroda lankoma: vasario 9 nuo 6 v.v. iki 11 v.v.
sekmadienį nuo 12 iki 9 v.v.
vasario 16 nuo 12 iki 11 v.v.
vasario 17 nuo 12 iki 8 v.v.

Paprastom dienom dėl šildymo suvaržymo
paroda bus uždaryta

Iškilmingas parodos atidarymas ir
Premijų įteikimas vasario 9 d. 7 v.v.

Paroda rengiama Lietuvos nepriklausomybės šventei
pagerbti ir Kultūros Židinio dedikacijai atžymėti

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LB New Yorko apygardos valdyba

DARBININKO REDAKCIJOS ŠVENTĖ

vasario 16, šeštadienį, 7 v.v.
Kultūros Židinyje

Praėjusių metų apžvalgas daro:
KUN. PROF. STASYS YLA — kultūrinis gyvenimas
AUŠRA ZERR-MACIULAITYTĖ — visuomeninis gyvenimas

Ištraukas iš praėjusių metų knygų skaito:
aktorius JUOZAS BOLEY-BULEVIČIUS
aktorius HENRIKAS KAČINSKAS

Įteikiami 7 medaliai iškiliesiems lietuviams
Skelbiamas metų žmogus
Dokumentiniai filmai iš 1935 metų Lietuvos ir Brooklyno lietuvių gyvenimo

— Po visos programos — kavutė

Visus nuoširdžiai kviečia atsilankyti

DARBININKO REDAKCIJA

LIETUVOS VALSTYBĖS ATSTATYMO

56-rių metų sukakties
MINĖJIMAS
NEW YORKE

įvyks sekmadienį, vasario 17 d., 3 v. popiet KULTŪROS ŽIDINYJE

Programoje: LIETUVOS LAISVĖS BYLA

Gubernatoriaus MALCOLM WILSON proklamacija
Lietuvos laisvės reikalais kalbės gen. konsulas
ANICETAS SIMUTIS
Altos pirmininkas DR. KAZYS BOBELIS
Didžiojo New Yorko lietuvių nutarimai

Meninėje dalyje:
N.Y. vyrų choras Perkūnas, vad. VYT. STROLIA,
estų tautinių šokių grupė Fasare Vikate, vad. MARI TEEDLA,
latvių skautų tautinių šokių grupė Trejdeksnis, vad. ALF. ir ZIGRIDA GAUJENIEKS,
lietuvių tautinių šokių grupė, vad. JADVYGA MATULAITIENE

Įėjimo auka — 3 dol.
Studentams — 1 dol.

N. Y. Amerikos Lietuvių Taryba

RELIGINIS MINĖJIMAS

LIETUVOS VALSTYBĖS ATSTATYMO

56 METŲ SUKAKTIES

Įvyks

1974 M. VASARIO 17 D., SEKMADIENĮ,

APREIŠKIMO PAR. BAŽNYČIOJE

259 NORTH 5th ST.

BROOKLYN, N.Y.

11 val. ryto koncelebracinės mišios — celebrantas ir pamokslininkas vyskupas VINCENTAS BRIZGYs
Įžanginį žodį pasakys gen. konsulas ANICETAS SIMUTIS
Aukojimo maldą skaitys aktorius JUOZAS BULEVIČIUS
Mišioms duoną ir vyną atneš Maironio mokyklos parinktos mergaitės
Giedos par. choras, vadovaujant muz. ALGIRDUI KAČANAUSKUI

Parapijos kunigai nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti